

Klasa: 740-08/12-01/01
Urbroj: 50301-09/09-12-2

Zagreb, 29. studenoga 2012.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članka 129. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa i dr. sc. Vanju Bilića, pomoćnika ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU**

Zagreb, studeni 2012.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o parničnom postupku (Narodne novine, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 84/2008, 96/2008, 123/2008, 57/2011 i 148/2011 – pročišćeni tekst) temeljni je izvor parničnog procesnog prava.

Zakon o parničnom postupku posljednjih godina je više puta mijenjan s ciljem da se prevladaju uočeni problemi u njegovoj primjeni i unaprijedi sustav ostvarivanja građanskopravne zaštite, osobito funkcionalizacijom, ubrzanjem i smanjenjem troškova parničnog postupka.

Potreba za ovim izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku proizlazi iz nužnosti redefiniranja i uklanjanja pravnih instituta koji usporavaju parnični postupak, te uvođenja novih rješenja koji će osigurati uvjete za ostvarenje učinkovitosti parničnog postupka, uz očuvanje pravne sigurnosti i vladavine prava.

Novelom Zakona o parničnom postupku iz 2008. godine za postupke u sporovima male vrijednosti uveden je prethodni postupak kao stadij parničnog postupka u kojem stranke moraju iznijeti svoje činjenične tvrdnje i dokazne prijedloge, dok je glavna rasprava svedena isključivo na dokazni postupak. Navedeno uređenje pozitivno je djelovalo na opću učinkovitost parničnog postupka u sporovima male vrijednosti.

Upravo radi tog pozitivnog učinka, predloženim se izmjenama uvodi prethodni postupak, odnosno obvezno pripremno ročište, u svim postupcima pred sudom. Navedeno strogo pravilo o ograničenju prava na iznošenje novota, koje prema dosadašnjem uređenju postoji za postupke u sporovima male vrijednosti, radi očuvanja načela traženja materijalne istine, ublažava se mogućnošću iznošenja novih činjenica i predlaganja dokaza i na nakon zaključenja prethodnog postupka, ali samo ako ih stranka bez svoje krivnje nije mogla iznijeti, odnosno predložiti u prethodnom postupku. Za postupke u sporovima male vrijednosti taj se moment pomiče unatrag, pa stranke moraju iznijeti nove činjenice i predložiti dokaze prije pripremnog ročišta, dok će na pripremnom ročištu navedenu mogućnost imati samo ako ih prije odrežavanja pripremnog ročišta bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti.

S obzirom na to da predložene izmjene značajno koncentriraju parnični postupak, da je poduzimanje znatnog broja procesnih radnji ograničeno do podnošenja, odnosno iznošenja odgovora na tužbu ili stadija okončanja prethodnog postupka, potrebno je i opravdano

produžiti rok za podnošenje odgovora na tužbu i tako osigurati prethodno kvalitetno prikupljanje procesne građe.

Predloženim izmjenama uvodi se zabrana višekratnog ukidanja prvostupanjskih odluka od strane drugostupanjskih sudova u svim vrstama predmeta, koja je zadnjom novelom Zakona o parničnom postupku iz 2011. godine uvedena za obiteljske, radne sporove i sporove pred trgovačkim sudovima. Predloženo pravilo osigurat će učinkovitije korištenje sudačkog potencijala i osigurati ostvarenje građanskopravne zaštite u razumnom roku.

Navedeno će također osigurati i povećanje vrijednosnog kriterija sporova u kojima je sudski savjetnik ovlašten provoditi postupak pred prvostupanjskim sudovima opće nadležnosti. Pravilnost tako provedenog postupka zajamčena je, kao i prema dosadašnjem uređenju, kontrolom od strane nadležnog suca.

Uvodi se načelo monokratnosti u postupcima pred drugostupanjskim sudovima kada odlučuju o žalbi protiv presude u sporovima za isplatu novčane tražbine, ako vrijednost predmeta spora ne prelazi iznose koji su istovjetni iznosima vrijednosti predmeta spora u kojima su sudski savjetnici ovlašteni u prvom stupnju provoditi parnični postupak. Time će se osigurati brzina i efikasnost odlučivanja, ali i jače razviti osjećaj osobne odgovornosti suca, dok će kontrola od strane odjela za praćenje i proučavanje sudske prakse ustanovljenih u drugostupanjskim sudovima pružiti jamstvo da odluke budu objektivne i nepristrane. Za odlučivanje o žalbi, u slučajevima u kojima ne postoji treća instancija, radi jednake zaštite interesa osigurava se isti sastav suda kao i za odlučivanje o reviziji.

Promjenama u sustavu dostave pismena u postupcima pred trgovačkim sudovima, uvođenjem dostave elektroničkim putem skratit će se trajanje sudskih postupaka, znatna ušteda sredstava, a ujedno će se onemogućiti i zlouporaba procesnih prava. Navedeno će se ostvariti također i pravilom koje ovlašćuje predsjednika suda da osim odvjetnika, obveže i javne bilježnike te pravne osobe koje imaju sjedište na području njegovog suda na primitak pismena preko pretinaca u sudu, kao i pravilom prema kojem se stranci koja je uredno obaviještena o ročištu za objavu presude, presuda ne dostavlja.

Izmjenom pravila o stvarnoj nadležnosti sudova, odnosno proširenjem nadležnosti trgovačkih sudova i na sporove o prijevozu putnika u plovidbenim i zračnim sporovima, osigurat će se jedinstveno vođenje i daljnja specijalizacija sudaca u smjeru ostvarenja zadanih ciljeva rasterećenja sudova, pojednostavljenja, ekonomiziranja, ubrzanja parničnih postupaka, kao i veća kvaliteta odluka i ujednačenje sudske prakse.

Predloženim izmjenama napušta se mogućnost privremenog prekida procesnih aktivnosti izričitom ili prešutnom dispozicijom stranaka. Okolnost da postupak miruje bez opravdanog razloga u potpunosti je suprotan zahtjevima ekonomičnosti. Dužnost je suda postupak provesti bez odugovlačenja, u razumnom roku. U svrhu sagledavanja rješenja spornog odnosa na neki drugi način, a ne odlukom suda, stranke imaju mogućnost spor riješiti mirnim putem.

S tim u vezi, uvođenjem dužnosti suda da tijekom pripremnog ročišta strankama predloži da spor riješe u postupku mirenja, potiče se mirenje kao važan način alternativnog rješavanja sporova, dok se uvođenjem osobnog identifikacijskog broja kao nepromjenjive i neponovljive oznake osobe osigurava identifikacija osoba i omogućava izravna naplata u

ovršnom postupku, u uvjetima i na način propisan Ovršnim zakonom (Narodne novine, broj 112/2012).

U svrhu osiguranja da se postupak provede na način da troškovi postupka ne nadmaše vrijednost pravnog interesa radi čije je zaštite nastao spor, povećava se vrijednosni kriterij sporova u kojima je sudac ovlašten o postojanju činjenica zaključiti po slobodnoj ocjeni dokaza, ako bi njihovo utvrđenje bilo povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima.

Propisivanjem roka za donošenje, objavu, izradu i otpremu presude koji iznosi najduže 45 dana od dana zaključenja glavne rasprave uvodi se disciplina kako suda u smislu roka izrade presude, tako i stranaka u smislu primitka presuda, odnosno onemogućavanja izbjegavanja dostave – jednog o glavnog uzroka dugotrajnosti postupka. Isto tako, znatno će se smanjiti troškovi dostave.

S obzirom na to da se pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka, kao i pravo na stručnu pravnu pomoć u građanskim postupcima ostvaruje na način i uz uvjete propisane Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći (Narodne novine, br. 62/2008, 44/2011 i 81/2011) predloženim se izmjenama otklanja postojanje dvostrukog uređenja.

Osim navedenog, redefiniiraju se i druge odredbe koje su usporavale i činile neučinkovitim parnični postupak, te uvode nova pravila kojima se nastoji postići veća procesna disciplina i veća učinkovitost parničnih postupaka.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku potrebna sredstva iznose 200.000,00 kuna, te ih je potrebno osigurati u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU

Članak 1.

U Zakonu o parničnom postupku (Narodne novine, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 84/2008, 96/2008, 123/2008, 57/2011 i 148/2011 – pročišćeni tekst) u članku 10. stavak 7., 8. i 9. mijenjaju se i glase:

"Kada kažnjena osoba ne plati izrečenu novčanu kaznu u ostavljenom roku ili o tome bez odgađanja ne obavijesti sud, sud će u daljnjem roku od osam dana na rješenje o izrečenoj novčanoj kazni staviti potvrdu o ovršnosti te rješenje dostaviti Financijskoj agenciji radi izravne naplate novčane kazne provedbom ovrhe na novčanim sredstvima kažnjene osobe.

Ako Financijska agencija u roku od godine dana od dana prijama rješenja iz stavka 2. ovoga članka ne provede ovrhu na novčanim sredstvima kažnjene osobe u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima u cjelokupnom iznosu izrečene novčane kazne, dostavit će rješenje iz stavka 2. ovoga članka nadležnoj ispostavi Područnog ureda Porezne uprave prema prebivalištu, odnosno sjedištu kažnjene osobe radi prisilne naplate izrečene novčane kazne prema propisima o prisilnoj naplati poreza.

Ako kažnjena osoba nema prebivalište, odnosno sjedište na području Republike Hrvatske, Financijska agencija će dostaviti rješenje iz stavka 2. ovoga članka ispostavi Područnog ureda Porezne uprave prema sjedištu suda koji je donio rješenje iz stavka 2. ovoga članka."

Stavak 12. mijenja se i glasi:

"Ako u roku od godine dana od dana prijama rješenja iz stavka 2. ovoga članka ne uspije naplatiti novčanu kaznu, nadležna ispostava Područnog ureda Porezne uprave će o nenaplaćenju novčanoj kazni za fizičku osobu obavijestiti sud koji je donio rješenje, nakon čega će se novčana kazna izrečena fizičkoj osobi zamijeniti kaznom zatvora po pravilima kaznenog prava o zamjeni novčane kazne kaznom zatvora, o čemu će odluku donijeti sud koji je izrekao novčanu kaznu. Ako se novčana kazna izrečena pravnoj osobi ne naplati u roku od godine dana od dana prijama rješenja iz stavka 2. ovoga članka, ta će se kazna prisilno naplatiti po pravilima kaznenog prava."

Iza stavka 12. dodaje se stavak 13. koji glasi:

"Ako je rješenje o izricanju novčane kazne ukinuto ili preinačeno, osoba kojoj je naplaćena izrečena novčana kazna može u istom postupku zatražiti od suda da naloži Republici Hrvatskoj isplatu neosnovano naplaćenog iznosa novčane kazne u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva osobe kojoj je naplaćena izrečena novčana kazna Ministarstvu financija Republike Hrvatske za isplatu tog iznosa, računajući od dana pravomoćnosti rješenja."

Članak 2.

U članku 13. stavku 3. brojka: "50.000,00" zamjenjuje se brojkom: "100.000,00".

Članak 3.

U članku 17. stavku 1. riječi: "na pripremnom ročištu ili, ako ono nije održano, do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari na prvom ročištu za glavnu raspravu" zamjenjuju se riječima: "do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari".

U stavku 2. riječi: "na pripremnom ročištu ili, ako ono nije održano, na prvom ročištu za glavnu raspravu" brišu se.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

"Nakon upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari, sud jedne vrste može se po službenoj dužnosti ili u povodu prigovora tuženika oglasiti stvarno nenadležnim za predmete iz nadležnosti suda druge vrste samo kada je to zakonom izrijekom određeno."

Članak 4.

U članku 20. stavcima 1. i 2. riječi: "na pripremnom ročištu ili, ako ono nije održano, do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari na prvom ročištu za glavnu raspravu" zamjenjuju se riječima: "do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari".

Članak 5.

U članku 21. stavku 3. riječi: "predsjednik vijeća" zamjenjuju se riječima: "sud kome je predmet ustupljen".

Članak 6.

U članku 34.b u točkama 6. i 7. riječi: "osim sporova o prijevozu putnika," brišu se.

Članak 7.

U članku 40. stavku 3. riječi: "ili ako ono nije održano, onda na prvom ročištu za glavnu raspravu prije nego što se tuženik upustio" brišu se.

Članak 8.

U članku 44. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"O žalbi protiv presude u sporovima za isplatu novčane tražbine, ako vrijednost predmeta spora ne prelazi 100.000,00 kn, odnosno u trgovačkim sporovima ako vrijednost predmeta spora ne prelazi 500.000,00 kn, odlučuje sudac pojedinac višeg suda, ako zakonom nije drugačije određeno."

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

Iza dosadašnjeg stavka 4. koji postaje stavak 5. dodaje se stavak 6. koji glasi:

"Kad odlučuje o žalbi protiv drugostupanjskih odluka, Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u vijeću u kojemu sudi u povodu revizije protiv drugostupanjskih odluka."

Članak 9.

U članku 86. stavku 2. riječi: "njegovo zanimanje i" zamjenjuju se riječima: "njegov osobni identifikacijski broj, prebivalište, odnosno".

Članak 10.

U članku 95. stavku 1. točki 1. riječ: "privremenih" briše se.

Članak 11.

U članku 106. stavak 2. mijenja se i glasi:

"Podnesci moraju biti razumljivi i moraju sadržavati sve ono što je potrebno da bi se u vezi s njima moglo postupiti. Podnesci osobito trebaju sadržavati: oznaku suda, ime, prebivalište, odnosno boravište stranaka, njihovih zakonskih zastupnika i punomoćnika, ako ih imaju, osobni identifikacijski broj stranke koja podnosi podnesak, predmet spora, sadržaj izjave i potpis podnositelja."

Članak 12.

U članku 109. stavku 2. iza riječi: "rok" dodaju se riječi: "od osam dana".

Članak 13.

U članku 111. stavku 2. iza riječi: "produljiti" dodaju se riječi: "samo jednom".

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

"Produljeni rok počinje teći prvog slijedećeg dana nakon isteka roka čije je produljenje zatraženo."

Članak 14.

U članku 118. stavku 2. riječ: "petnaest" zamjenjuje se riječju: "osam".

U stavku 4. riječi: "tri mjeseca" zamjenjuju se riječima: "dva mjeseca".

Članak 15.

U članku 124. stavku 1. iza riječi: "punomoćnika" dodaje se zarez i riječi: "te vrsta, broj i naziv izdavatelja identifikacijske isprave na temelju koje je sud utvrdio njihovu istovjetnost".

Članak 16.

U članku 133.a stavku 2. iza riječi: "prisjednik" dodaju se riječi: "ili javnobilježnički savjetnik".

Članak 17.

U članku 134.b stavak 2. mijenja se i glasi:

"Predsjednik suda može rješenjem donesenim u upravnom postupku odrediti da svi odvjetnici koji imaju pisarnicu na području toga suda, javni bilježnici koji imaju sjedište na području toga suda i određene pravne osobe koje imaju sjedište na području tog suda, sudska pismena primaju preko pretinaca iz stavka 1. ovoga članka. Protiv toga rješenja odvjetnik, javni bilježnik, odnosno pravna osoba ima pravo žalbe predsjedniku neposredno višeg suda u roku od osam dana."

Članak 18.

U članku 156. stavku 3. riječi: "bez odgode" zamjenjuju se riječima: "najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva za naknadu troškova".

Članak 19.

U članku 157. riječi: "u odgovoru na tužbu, odnosno pripremnom ročištu, a ako se ne održava pripremno ročište – onda na glavnoj raspravi," brišu su.

Članak 20.

Članak 172. mijenja se i glasi:

"Pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka i pravo na stručnu pravnu pomoć stranka ostvaruje na način i uz uvjete propisane posebnim propisom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć."

Članak 21.

Članci 173., 174. i 175. brišu se.

Članak 22.

U članku 176. stavci 1. i 3. brišu se.

Članak 23.

Članak 177. briše se.

Članak 24.

Iza članka 184. dodaje se članak 184.a koji glasi:

"Članak 184.a

Ako je udovoljeno uvjetima za donošenje odluke kojom se postupak završava, a sud ne raspolaže podatkom o osobnom identifikacijskom broju tuženika, sud će pribaviti taj podatak po službenoj dužnosti od Ministarstva financija, Porezne uprave.

Sud će postupiti prema odredbi stavka 1. ovoga članka i kad ne raspolaže podatkom o osobnom identifikacijskom broju fizičke, odnosno pravne osobe, a udovoljeno je uvjetima za donošenje odluke o izricanju novčane kazne toj fizičkoj, odnosno pravnoj osobi.

U slučajevima iz stavka 1. i 2. ovoga članka Ministarstvo financija, Porezna uprava dužna je u roku od osam dana, na zahtjev suda dati podatak o osobnom identifikacijskom broju."

Članak 25.

U članku 186.a stavku 6. brojka: "2" zamjenjuje se brojkom: "5".

Iza stavka 9. dodaje se stavak 10. koji glasi:

"Državno odvjetništvo i stranka koja namjerava podnijeti zahtjev za mirno rješenje spora može zatražiti od suda da, primjenjujući na odgovarajući način odredbe ovog Zakona o osiguranju dokaza, izvede dokaze za koje smatra da su nužni radi utvrđivanja činjenica o kojima će ovisiti zauzimanje stava o osnovanosti zahtjeva protivne stranke za mirno rješenje spora. Te dokaze može izvesti i sudski savjetnik, a imaju isto značenje kao dokazi izvedeni u postupku osiguranja dokaza."

Članak 26.

U članku 186.g riječi: "Zakona o mirenju ("Narodne novine", br. 163/03.)" zamjenjuju se riječima: "zakona koji uređuje postupak mirenja".

Članak 27.

U članku 189. stavku 1. riječi: "glavne rasprave" zamjenjuju se riječima: "prethodnog postupka".

Članak 28.

U članku 190. stavku 1. riječi: "glavne rasprave" zamjenjuju se riječima: "prethodnog postupka".

Stavak 7. mijenja se i glasi:

"Ako je tužba preinačena na ročištu na kojem tuženik koji je uredno pozvan ne dođe, a izostanak ne opravda, sud neće odgoditi ročište, već će o preinaci odlučiti neovisno o tome što se tuženik nije izjasnio o preinaci."

Članak 29.

U članku 192. stavku 1. riječi: "glavne rasprave" zamjenjuju se riječima: "prethodnog postupka".

Članak 30.

U članku 210. stavku 1. riječi: "na pripremnom ročištu ili, ako ono nije održano, do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari na prvom ročištu za glavnu raspravu" zamjenjuju se riječima: "do upuštanja u raspravljanje o glavnoj stvari".

Članak 31.

Naslov Glave sedamnaeste mijenja se i glasi:

"Prekid i obustava postupka".

Članak 32.

Članak 216. briše se.

Članak 33.

Članak 217. briše se.

Članak 34.

U članku 218. stavku 1. riječi: "te protiv rješenja kojim se utvrđuje mirovanje postupka (članak 216.)" brišu se.

Članak 35.

U članku 219. stavku 2. riječi: "tijekom postupka" zamjenjuju se riječima: "do zaključenja prethodnog postupka".

Članak 36.

U članku 223.a brojka: "5.000,00" zamjenjuje se brojkom: "10.000,00", a brojka: "10.000,00" brojkom: "50.000,00".

Članak 37.

U članku 241. zarez i riječi: "zanimanje" brišu se.

Članak 38.

U članku 242. stavku 1. riječi: "i zanimanje" brišu se.

Članak 39.

U članku 243. stavku 3. iza riječi: "prezime," dodaju se riječi: "osobni identifikacijski broj,".

Članak 40.

Članak 251. mijenja se i glasi:

"Stranka koja predlaže izvođenje dokaza vještačenjem može predložiti osobu vještaka. Sud će omogućiti protivnoj stranci da se izjasni o predloženom vještaku.

Sud će odrediti predloženog vještaka ako se protivna stranka ne usprotivi predloženom vještaku.

Ako se protivna stranka usprotivi predloženom vještaku, vještaka će odrediti sud.

Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, sud može odrediti drugog vještaka ako ocijeni da složenost vještačenja to zahtijeva, odnosno ako ocijeni da je to potrebno radi sprečavanja stranaka da raspoložu zahtjevima kojima ne mogu raspolagati (članak 3. stavak 3.).

U slučajevima iz stavka 4. i 5. ovoga članka parnični sud može ovlastiti predsjednika vijeća ili zamoljenog suca da oni odrede vještake ako je njima povjereno izvođenje dokaza vještačenjem."

Članak 41.

U članku 254. stavku 2. druga rečenica briše se.

Članak 42.

U članku 257. riječi: "i zanimanje" brišu se.

Članak 43.

U članku 258. stavku 2. iza riječi: "prezime," dodaju se riječi: "osobni identifikacijski broj".

Članak 44.

U članku 260. stavku 1. iza riječi: "mišljenja" dodaju se riječi: "koji ne može biti duži od 60 dana".

Stavak 3. mijenja se i glasi:

"Sud će dostaviti strankama pismeni nalaz i mišljenje najkasnije osam dana prije ročišta na kojem će se o njima raspravljati."

Članak 45.

U članku 272. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 2.

Članak 46.

U članku 277. stavku 2. iza riječi: "ročišta" dodaje se zarez i riječi: "zaključenje prethodnog postupka".

Stavci 5. i 6. brišu se.

Članak 47.

U članku 278. stavku 1. riječi: "ili mirovanju" i "privremenim" brišu se.

Članak 48.

U članku 282. stavku 1. iza riječi: "podnošenje tužbe" dodaju se riječi: "ili ako prije podnošenja tužbe nije proveden zakonom predviđeni postupak mirnog ili drukčijeg ostvarivanja prava, a zakonom je propisano da će se u tom slučaju tužba odbaciti".

Članak 49.

U članku 284. stavku 2. riječi: "privremenih mjera" zamjenjuju se riječima: "mjera osiguranja", a iza riječi: "zakazati" dodaje se riječ: "pripremno".

Dodaju se stavci 3., 4., 5., 6. i 7. koji glase:

"U pozivu iz stavka 1. ovoga članka sud će pozvati tuženika da već u odgovoru na tužbu iznese sve bitne činjenice i predloži sve važne dokaze te će upozoriti stranke da nakon zaključenja prethodnog postupka ne mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze, osim u slučaju iz članka 299. stavka 2. ovoga Zakona.

U pozivu iz stavka 1. ovoga članka sud će uvijek odrediti i pripremno ročište koje će se održati ako tuženik pravodobno podnese odgovor na tužbu, odnosno, ako tuženik ne podnese pravodobno odgovor na tužbu, na tom će ročištu objaviti presudu zbog ogluhe čiji će pisani otpравak dostaviti izravno strankama. Taj će se poziv dostaviti i tužitelju.

Na ročištu iz stavka 4. ovoga članka objavit će se presuda zbog ogluhe i ako izostanu jedna ili obje stranke. Na tom ročištu strankama će se uručiti i pisani otpравak presude. Stranci koja je izostala s ročišta, a uredno je pozvana, dostava presude će se obaviti stavljanjem presude na oglasnu ploču suda. Smatrat će se da je dostava obavljena istekom osmog dana od dana stavljanja presude na oglasnu ploču suda.

Ako s ročišta izostane osoba kojoj se dostava obavlja preko pretinca u sudu kojem treba uručiti presudu, dostava će se obaviti na način propisan odredbom članka 134.b ovoga Zakona.

U pozivu iz stavka 1. ovoga članka stranke će se upozoriti da će se, ako tuženik podnese odgovor na tužbu, zakazano ročište održati te da će se na tom ročištu, ako za to budu ispunjeni uvjeti, zaključiti prethodni postupak i provesti glavna rasprava. U tom pozivu stranke će se upozoriti i na način dostave presude zbog ogluhe prema odredbi stavka 5. ovoga članka.

Na ročištu iz stavka 4. ovoga članka presudu može objaviti i uručiti strankama sudski savjetnik."

Članak 50.

U članku 285. stavku 2. riječ: "petnaest" zamjenjuje se riječju "trideset", a riječ: "trideset" zamjenjuje se riječju: "četrdesetpet".

Stavak 3. briše se.

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 3. i 4.

Članak 51.

U članku 286. stavak 3. briše se.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 3.

Članak 52.

U članku 287. stavku 2. riječi: "predsjednik vijeća zatražit će" zamjenjuju se riječima: "sud će zatražiti".

Članak 53.

U članku 288. stavcima 1., 2. i 3. riječi: "predsjednik vijeća" zamjenjuju se riječju: "sud".

U stavku 3. riječ: "vijeće" briše se.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

"Na pripremnom ročištu sud ima u pogledu upravljanja postupkom sva ovlaštenja koja ima na ročištu za glavnu raspravu."

Članak 54.

Iza članka 288. dodaje se članak 288.a koji glasi:

"Članak 288.a

Sud će tijekom pripremnog ročišta strankama predložiti da spor riješe u postupku mirenja, odnosno upozoriti stranke na mogućnost sudske nagodbe.

Sud će postavljanjem pitanja i na drugi svrsishodan način nastojati da se tijekom pripremnog ročišta iznesu sve odlučne činjenice, da se dopune nepotpuni navodi stranaka o važnim činjenicama, da se označe ili dopune dokazna sredstva koja se odnose na navode stranaka i, uopće, da se dadu sva razjašnjenja potrebna za utvrđenje činjeničnog stanja važnog za odluku. U mjeri u kojoj je to potrebno radi ostvarivanja toga cilja, sud će sa strankama razmotriti i pravna pitanja spora.

Ako stranka ili zakonski zastupnik stranke nije u stanju jasno i određeno izjasniti se o predmetu o kojem se raspravlja, a nema punomoćnika, sud će je upozoriti na potrebu da uzme punomoćnika.

Ako stranka ne može odmah uzeti punomoćnika, sud će na njezin prijedlog odgoditi ročište.

Kad je u ovom Zakonu predviđeno da stranka može staviti određeni prigovor ili prijedlog ili poduzeti kakvu drugu parničnu radnju dok se tuženik ne upusti u raspravljanje o glavnoj stvari, takav prigovor, odnosno prijedlog stranka može staviti, odnosno poduzeti drugu parničnu radnju sve dok tuženik nije podnio odgovor na tužbu, a ako tužba nije dostavljena tuženiku radi podnošenja pisanog odgovora na tužbu, sve dok tuženik na pripremnom ročištu ne iznese svoj odgovor na tužbu, osim ako ovim Zakonom nije drukčije predviđeno.

Na pripremnom ročištu prigovor radi prebijanja ili prigovor zastare mogu se istaknuti do donošenja rješenja o zaključenju prethodnog postupka. Drugi materijalnopravni prigovori

mogu se isticati i nakon toga, ali se radi njihova opravdanja ne mogu iznositi nove činjenice niti se mogu predlagati novi dokazi."

Članak 55.

Članak 289. mijenja se i glasi:

"Kad utvrdi da ne postoje smetnje za daljnje vođenje postupka, sud će, prema rezultatima raspravljanja na pripremnom ročištu, odlučiti koji će se od predloženih svjedoka i vještaka pozvati na glavnu raspravu i koji će se od drugih predloženih dokaza pribaviti."

Članak 56.

U članku 290. stavku 1. riječi: "predsjednik vijeća" zamjenjuju se riječju: "sud".

U stavku 2. riječi: "do glavne rasprave" brišu se.

U stavku 3. riječi: "predsjednik vijeća" zamjenjuju se riječju: "sud".

Članak 57.

U članku 291. stavku 1. riječi: "predsjednik vijeća raspravljat će" zamjenjuju se riječima: "sud će raspravljati".

Iza stavka 1. dodaju se stavci 2., 3. i 4. koji glase:

"Ako ocijeni da je to potrebno, sud može odgoditi pripremno ročište.

U rješenju o odgodi pripremnog ročišta sud će odmah zakazati novo pripremno ročište.

Pripremno ročište može se odgoditi samo jednom."

Članak 58.

Članak 292. mijenja se i glasi:

"Pripremno ročište počinje izlaganjem tužbe, a nakon toga tuženik odgovara na navode tužbe.

U daljnjem tijeku pripremnog ročišta raspravljat će se o prijedlozima stranaka i činjeničnim navodima kojima stranke obrazlažu svoje prijedloge, odnosno pobijaju prijedloge protivnika, a i o dokazima predloženim s njihove strane.

Izvođenje dokaza određuje sud rješenjem u kojemu će se naznačiti sporna činjenica o kojoj treba izvesti dokaz i dokazno sredstvo.

Predložene dokaze koje ne smatra važnim za odluku sud će odbiti i u rješenju naznačiti razlog odbijanja.

Protiv rješenja kojim se određuje ili odbija izvođenje dokaza nije dopuštena posebna žalba.

Sud nije u daljnjem tijeku parnice vezan za svoje prijašnje rješenje o izvođenju dokaza.

Po okončanju pripremnog ročišta, sud će rješenjem zaključiti prethodni postupak.

Ako ocijeni da je to s obzirom na okolnosti slučaja moguće, sud može na pripremnom ročištu zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu."

Članak 59.

Članak 293. mijenja se i glasi:

"Ročište za glavnu raspravu sud zakazuje u rješenju o zaključenju prethodnog postupka.

Sud u pravilu zakazuje jedno ročište za glavnu raspravu radi izvođenja svih dokaza koje je odlučio izvesti.

Sud će na ročište pozvati stranke, svjedoke i vještake koje je odlučio pozvati na glavnu raspravu.

Odredbe članka 286. ovoga Zakona primjenjuju se na odgovarajući način i pri kazazivanju ročišta za glavnu raspravu."

Članak 60.

Članak 295. mijenja se i glasi:

"Ako s ročišta za glavnu raspravu izostane tužitelj, ili ako na to ročište ne dođe tuženik, a uredno su pozvani, rasprava će se održati s prisutnom strankom.

Ako s ročišta za glavnu raspravu neopravdano izostanu obje stranke ili ako dođu na ročište, ali se neće upustiti u raspravljanje, ili se udalje s ročišta, smatrat će se da je tužitelj povukao tužbu."

Članak 61.

Članak 296. briše se.

Članak 62.

Članak 297. mijenja se i glasi:

"Na prvom ročištu za glavnu raspravu sud će upoznati stranke s tijekom i rezultatima pripremnog ročišta.

U daljnjem tijeku rasprave izvodit će se dokazi i raspravljati o rezultatima njihova izvođenja.

Stranke mogu iznositi i svoja pravna shvaćanja koja se odnose na predmet spora."

Članak 63.

Članak 298. briše se.

Članak 64.

Članak 299. mijenja se i glasi:

"Stranke su dužne već u tužbi i odgovoru na tužbu, a najkasnije na pripremnom ročištu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve, predložiti dokaze potrebne za

utvrđivanje iznijetih činjenica te se izjasniti o činjeničnim navodima i dokaznim prijedlozima protivne stranke.

Stranke mogu tijekom glavne rasprave iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti prije zaključenja prethodnog postupka.

Nove činjenice i nove dokaze koje su stranke iznijele, odnosno predložile tijekom glavne rasprave protivno stavku 2. ovoga članka sud neće uzeti u obzir."

Članak 65.

Članak 300. briše se.

Članak 66.

U članku 312. stavku 1. riječi: "privremenim" i "i mirovanju" brišu se.

Članak 67.

U članku 332. stavku 1. riječi: "ili na prvo ročište za glavnu raspravu ako pripremno ročište nije održano," brišu se, a riječi: "ta ročišta" zamjenjuju se riječima: "pripremno ročište".

U stavku 5. riječi: "predsjednik vijeća odredit će" zamjenjuju se riječima: "sud će odrediti".

Članak 68.

Naslov iznad članka i članak 335. mijenja se i glasi:

"Donošenje, objava, pismena izrada i dostava presude

Članak 335.

"Presuda se donosi i objavljuje u ime Republike Hrvatske.

Kad se glavna rasprava održava pred vijećem, presudu donose predsjednik vijeća i članovi vijeća koji su sudjelovali na ročištu na kojemu je glavna rasprava zaključena.

Presuda se mora donijeti, objaviti, izraditi i uručiti, odnosno otpremiti, najkasnije u roku od 45 dana od dana zaključenja glavne rasprave.

IzvorNIK presude potpisuje sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća.

Ročište na kojem se presuda objavljuje sud je dužan zakazati na ročištu na kojem je glavna rasprava zaključena. Ako jedna od stranaka nije prisustvovala ročištu na kojem je glavna rasprava zaključena, sud će je pismeno obavijestiti o ročištu na kojem se presuda objavljuje. Ročište na kojem se presuda objavljuje održat će se neovisno o tome jesu li stranke o njemu uredno obaviještene, odnosno jesu li pristupile na to ročište.

Strankama koje su uredno obaviještene o ročištu na kojem se presuda objavljuje, sud neće dostavljati presudu prema odredbama ovoga Zakona o dostavi pismena.

Stranci koja je pristupila na ročište na kojem se presuda objavljuje, sud će na ročištu uručiti ovjereni prijepis presude.

Ako stranka nije pristupila na ročište na kojem se presuda objavljuje, a uredno je o ročištu obaviještena, smatrat će se da joj je dostava presude obavljena onoga dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje. Ovjereni prijepis presude stranka može preuzeti u sudskoj zgradi.

Stranci koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje, sud će presudu dostaviti prema odredbama ovoga Zakona o dostavi pismena.

Sud će u pozivu za ročište na kojem se presuda objavljuje osobito upozoriti na zakonske posljedice iz stavka 6. i 8. ovoga članka.

Strankama se uručuje, odnosno dostavlja ovjereni prijepis presude s uputom o pravu na izjavljivanje pravnog lijeka protiv presude."

Članak 69.

U članku 336. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 2. i 3.

Članak 70.

Naslov iznad članka i članak 337. brišu se.

Članak 71.

Članak 337.a briše se.

Članak 72.

U članku 338. stavku 2. iza riječi: "naziv" dodaju se riječi: "osobni identifikacijski broj".

Stavak 6. briše se.

Članak 73.

U članku 347. riječi: "članka 335. stavka 2., članka 336. stavka 2. i članka 337." zamjenjuju se riječima: "članka 335. stavka 2., 3., 10. i 11. i članka 337.a".

Članak 74.

Članak 348.a briše se.

Članak 75.

Iza članka 366. dodaje se članak 366.a koji glasi:

"Članak 366.a

Prvostupanjska se odluka u povodu žalbe može ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje najviše jedanput.

Ako drugostupanjski sud nađe da bi prvostupanjsku presudu trebalo ukinuti i nakon što je ona bila već jedanput ukinuta u povodu žalbe i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, drugostupanjski će sud sam provesti postupak uz odgovarajuću primjenu odredaba o postupku pred prvostupanjskim sudom radi otklanjanja nedostataka zbog koji bi prvostupanjsku odluku trebalo ponovno ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka odredbe članka 373.a do 373.c ovoga Zakona primjenjuju se na odgovarajući način."

Članak 76.

U članku 368. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"U slučaju iz stavka 1. ovoga članka drugostupanjski sud se može, umjesto posebnog obrazloženja, pozvati na razloge iz prvostupanjske presude."

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 77.

U članku 373.b iza stavka 2. dodaju se novi stavci 3. i 4. koji glase:

"Vijeće drugostupanjskog suda može odlučiti da se određeni dokazi izvedu u sudskoj zgradi prvostupanjskog suda pred sucem izvjestiteljem drugostupanjskog suda. Pravila o izvođenju dokaza pred predsjednikom vijeća na odgovarajući način se primjenjuju na suca izvjestitelja.

U slučaju iz stavka 3. ovoga članka vijeće drugostupanjskog suda odlučuje o žalbi bez rasprave, ali na sjednicu vijeća mora pozvati stranke. Odredba članka 363. ovoga Zakona primjenjuje se i u ovom slučaju."

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 5.

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 6. brojka: "3" zamjenjuje se brojkom: "5".

Članak 78.

U članaku 377. stavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

"Prvostupanjski sud je dužan provesti novi prethodni postupak i, ako za to budu ispunjeni uvjeti, glavnu raspravu.

Prvostupanjski sud je dužan izvesti sve parnične radnje i raspraviti sva sporna pitanja na koja je upozorio drugostupanjski sud u svom rješenju."

Članak 79.

U članku 382. stavku 1. točka 3. iza riječi: "odredbama" dodaju se riječi: "članka 366.a stavka 2.,"

Članak 80.

Iza članka 382. dodaje se članak 382.a koji glasi:

"Članak 382.a

U slučajevima u kojima o žalbi protiv prvostupanjske odluke odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske, revizija nije dopuštena.

U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka odredba članka 394. ovoga Zakona primjenjuje se na odgovarajući način."

Članak 81.

Članak 437.a briše se.

Članak 82.

U članku 451. stavak 2. mijenja se i glasi:

"Ako su potpuni i dopušteni prigovori podneseni pravovremeno, sud će zakazati pripremno ročište."

Članak 83.

U članku 452. stavku 3. riječi: "glavne rasprave" zamjenjuju se riječima: "prethodnog postupka".

Članak 84.

U članku 457. stavak 2. briše se.

Članak 85.

Članak 461.a mijenja se i glasi:

"U postupku u sporovima male vrijednosti tužba se uvijek dostavlja tuženiku na odgovor.

U postupku u sporovima male vrijednosti stranke su dužne najkasnije u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznijetih činjenica.

Stranke mogu na pripremnom ročištu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu".

Nove činjenice i nove dokaze koje su stranke iznijele, odnosno predložile na pripremnom ročištu protivno stavku 3. ovoga članka sud neće uzeti u obzir."

Članak 86.

Članci 461.c, 461.d, 461.e, 461.f, 461.g, 461.h, 461.i, 461.j, 461.k, 461.l i 461.m brišu se.

Članak 87.

U članku 465. stavak 3. briše se.

Dosadašnji stavak 4. koji postaje stavak 3. mijenja se i glasi:

"Sud će u pozivu iz članka 284. stavka 1. ovoga Zakona, između ostalog, upozoriti stranke da će se smatrati da je tužitelj povukao tužbu ako ne dođe na prvo ročište, da u tom postupku stranke trebaju iznijeti sve činjenice i predložiti sve dokaze najkasnije u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu, da na pripremnom ročištu ne mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze, osim u slučaju iz članka 461.a stavka 3. ovoga Zakona, te da se odluka može pobijati samo zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točka 1., 2., 4., 5., 6., 8., 9., 10. i 11. ovoga Zakona i zbog pogrešne primjene materijalnog prava."

Članak 88.

Iza članka 492. dodaju se naslovi iznad članaka i članci 492.a do 492.d koji glase:

"Podnesci u elektroničkom obliku

Članak 492.a

U postupku pred trgovačkim sudovima podnesak se može podnijeti u elektroničkom obliku. Podnesak u elektroničkom obliku mora biti potpisan naprednim elektroničkim potpisom u skladu s posebnim propisima. Podnesak u elektroničkom obliku potpisan naprednim elektroničkim potpisom smatrat će se vlastoručno potpisanim.

Podnesak u elektroničkom obliku podnosi se na propisanom obrascu na način da se elektroničkim putem pošalje središnjem informacijskom sustavu. Informacijski sustav automatski potvrđuje prijem podneska podnositelju. Dan predaje podneska informacijskom sustavu smatra se danom predaje sudu kojemu je upućen.

Ako podnesak podnesen elektroničkim putem nije prikladan za obradu na sudu (nema odgovarajući format), sud će elektroničkim putem obavijestiti podnositelja o propisanom obliku formata u elektroničkom obliku i naložiti da podnesak ispravi.

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) uspostavlja jedinstveni informacijski sustav.

Sadržaj i oblik obrasca, te pretpostavke za podnošenje podnesaka u elektroničkom obliku, oblike zapisa podnesaka u elektroničkom obliku (formate) te organizaciju i djelovanje informacijskog sustava propisat će pravilnikom ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Dostava elektroničkim putem

Članak 492.b

U postupku pred trgovačkim sudovima dostava se može obaviti elektroničkim putem.

Ako stranka izjavi da je suglasna da joj se dostava u postupku pred trgovačkim sudovima dostavu obavlja elektroničkim putem, sud će toj stranci dostavu obavljati elektroničkim putem preko jedinstvenog informacijskog sustava.

Stranka može zatražiti da joj se dostava pismena elektroničkim putem obavlja dostavom u siguran elektronički poštanski pretinac, čiju će adresu navesti u svom zahtjevu, koji može postaviti običnim podneskom ili podneskom u elektroničkom obliku.

Navedena adresa sigurnog elektroničkog poštanskog pretinca jednakovrijedna je adresi prebivališta odnosno sjedišta stranke. Ako stranka pismeno uputi sudu sigurnim elektroničkim putem, smatrat će se, dok ne priopći drugačije, da je suglasna da joj se dostava obavlja sigurnim elektroničkim putem.

Ako sud utvrdi da dostava u siguran elektronički poštanski pretinac nije moguća, dostavit će pismeno na drugi način i navesti razlog za takvu dostavu.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa propisom iz članka 492.a stavak 5. ovoga Zakona propisuje što je siguran elektronički put i koji se podnesci šalju i dostavljaju sigurnim elektroničkim putem.

Iznimno od stavka 3. ovoga članka dostava državnim tijelima, odvjetniku, javnom bilježniku, sudskom vještaku, sudskom procjenitelju, sudskom tumaču, stečajnom upravitelju i drugim osobama odnosno tijelima kojima se radi prirode njihova posla može očekivati viši stupanje pouzdanosti (obveznim sudionicima elektroničkog pravnog prometa) uvijek se obavlja elektroničkim putem u siguran elektronički poštanski pretinac.

Popis osoba i tijela iz prethodnog stavka određuje i objavljuje Ministarstvo na svojoj web stranici (popis obveznih sudionika elektroničkog pravnog prometa). Obvezni sudionici elektroničkog pravnog prometa moraju otvoriti siguran poštanski pretinac i Ministarstvu priopćiti svaku promjenu adrese sigurnog poštanskog pretinca u skladu s pravilnikom koji će o tome donijeti ministar nadležan za poslove pravosuđa. Službenom adresom sigurnog elektroničkog poštanskog pretinca smatra se adresa koja je objavljena na popisu.

Članak 492.c

Dostava pismena sigurnim elektroničkim putem obavlja se putem informacijskog sustava posredovanjem organizacije koja obavlja djelatnost elektroničke dostave.

Informacijski sustav automatski šalje adresatu u njegov siguran elektronički poštanski pretinac pismeno, koje adresat mora preuzeti u roku od petnaest dana, inače nastupaju posljedice iz stavka 5. ovoga članka.

Informacijski sustav istovremeno s uručenjem pismena prema prethodnom stavku, adresatu koji je sudu priopćio elektroničku adresu, na elektroničku adresu šalje automatski i informativnu poruku u kojoj ga obavještava da je pismeno u informacijskom sustavu te da ga adresat mora preuzeti u roku od petnaest dana od dana od kojeg mu je bilo poslano u njegov sigurni elektronički poštanski pretinac. U poruci se adresata izričito upozorava na pravne posljedice iz stavka 5. ovoga članka.

Adresat pismeno preuzima iz informacijskog sustava iz stavka 1. ovog članka tako da upotrebom kvalificiranog certifikata za napredni elektronički potpis dokaže svoju istovjetnost, obavi uvid u sigurni elektronički poštanski pretinac i (naprednim) elektroničkim potpisom potpiše dostavnicu.

Smatrat će se da je dostava prema stavku 3. ovog članka obavljena danom kada adresat preuzme pismeno. Ako se pismeno ne preuzme u roku od 15 dana, smatrat će se da je dostava obavljena istekom roka od 15 dana od dana kada je pismeno pristiglo u siguran elektronički poštanski pretinac.

Informacijski sustav o dostavi obavještava sud koji je dostavu odredio s dostavnicom u elektroničkom obliku.

Na način određen u ovom članku sigurnim elektroničkim putem mogu se dostaviti i ona pismena koja imaju izvornike u fizičkom obliku, ako je elektronički (skenirani) prijepis koji je izrađen na temelju izvornika u fizičkom obliku potpisan naprednim elektroničkim potpisom suda potvrđen kvalificiranim certifikatom.

Članak 492.d

Osobnom dostavom smatra se i dostava obavljena sukladno odredbi članka 492.c ovoga Zakona."

Članak 89.

Članak 497.b briše se.

Članak 90.

U članku 499. stavku 1. u prvoj rečenici iz riječi: "pismena" dodaju se riječi i zarez: "elektroničkim putem,".

Stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 2.

Članak 91.

Iza članka 501. dodaje se članak 501.a koji glasi:

"U postupku pred trgovačkim sudovima koji se vodi povodom prigovora protiv platnog naloga na temelju vjerodostojne isprave ili rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, sud će na prijedlog tužitelja, neovisno o uvjetima za određivanje prethodne mjere, odrediti zabranu banci da tuženiku ili trećoj osobi, po nalogu tuženika, isplati s njegova računa novčani iznos za koji je određena prethodna mjera, u pravilu iznos sporne tražbine, osim ako iz navoda u prigovoru i spisu priloženih isprava proizlazi veća vjerojatnost da tuženik uspije u sporu.".

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 92.**

Pravilnik iz članka 492.a stavka 5. i članka 492.b stavka 8. Zakona dodanih člankom 88. ovoga Zakona ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 93.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti odredba članka 266.a Obiteljskog zakona (Narodne novine, br. 116/2003, 17/2004, 136/2004, 107/2007, 57/2011 i 61/2011).

Članak 94.

U Ovršnom zakonu (Narodne novine, broj 112/2012) u članku 26. stavku 1. brojka: "1.000,00" zamjenjuje se brojkom: "5.000,00", a brojka: "5.000,00" brojkom: "10.000,00".

Članak 95.

Postupci pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se odgovarajućom primjenom odredbi Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 02/2007, 84/2008, 96/2008, 123/2008, 57/2011 i 148/2011).

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, odredbe članka 1., članka 5., članka 9. do članka 18., članka 20. do članka 26., članka 31. do članka 34., članka 36. do 45., članka 47., članka 48., članka 52., članka 56., članka 66., članka 68. do članka 74., članka 76., članka 77., članka 88., članka 90., članka 92. i članka 94. ovoga Zakona primjenjivat će se na postupke pokrenute prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

Odredbe članka 8., članka 75., članka 79. i članka 80. ovoga Zakona primjenjivat će se na postupke u kojima na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nije donesena prvostupanjska odluka.

Članak 96.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Predloženom odredbom usklađuju se pravila o naplati izrečene novčane kazne zbog zlouporabe prava u postupku s novim pravilima sadržanim u odredbama Ovršnog zakona (Narodne novine, broj 112/2012) i Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Narodne novine, br. 91/2010 i 112/2012) o izravnoj naplati putem Financijske agencije. Osim toga, povrat neosnovano naplaćenog iznosa osigurava se u istom postupku pred sudom.

Uz članak 2.

Predloženom izmjenom odredba o ovlaštenjima sudskih savjetnika pred prvostupanjskim sudovima opće nadležnosti usklađuje novim pravilima temeljnog propisa koji uređuje ustrojstvo, djelokrug i nadležnost sudova u Republici Hrvatskoj. Navedenom izmjenom osigurat će se učinkovitije korištenje sudačkog potencijala, dok je pravilnost tako provedenog postupka zajamčena, kao i prema dosadašnjem uređenju, kontrolom od strane nadležnog suca.

Uz članke 3. i 4.

Predloženim izmjenama mijenja se moment do kojega se može postaviti pitanje stvarne i mjesne nadležnosti suda. Radi ostvarenja zahtjeva ekonomičnosti i sprječavanja zloupotreba procesnih prava ispitivanje stvarne i mjesne nadležnosti suda moguće je samo u početnom stadiju postupka.

Uz članak 5.

Predloženom se izmjenom odredba usklađuje s pravilom prema kojem se pripremno ročište održava u postupku bez obzira na sastav suda.

Uz članak 6.

Prema predloženoj odredbom trgovački sudovi su nadležni i za odlučivanje o sporovima o prijevozu putnika u plovidbenom i zračnom pravu. Time će se osigurati veća kvaliteta odluka i ujednačavanje sudske prakse.

Uz članak 7.

Predložena odredba usklađuje se s pravilom o obveznom održavanju pripremnog ročišta.

Uz članak 8.

Predloženom odredbom uvodi se načelo monokratnosti u postupcima pred drugostupanjskim sudovima kada odlučuju o žalbi protiv presude u sporovima za isplatu novčane tražbine, ako vrijednost predmeta spora ne prelazi iznose koji su istovjetni iznosima vrijednosti predmeta spora u kojima su sudski savjetnici ovlašteni u prvom stupnju provoditi parnični postupak. Predloženom odredbom osigurat će se brzina i efikasnost odlučivanja, te jače razviti osjećaj osobne odgovornosti suca, dok će kontrola od strane odjela za praćenje i proučavanje sudske prakse ustanovljenih u drugostupanjskim sudovima pružiti jamstvo da odluke budu objektivne

i nepristrane. U slučajevima u kojima ne postoji treća instancija, radi jednake zaštite interesa, za odlučivanje o žalbi osigurava se isti sastav suda kao i za odlučivanje o reviziji.

Uz članak 9.

Ovim se člankom mijenja sadržaj oglasa o postavljanju privremenog zastupnika na način da više nije potrebno navesti zanimanje, već osobni identifikacijski broj, kao stalnu i glavnu identifikacijsku oznaku osobe, te se, ovisno o tome ima li boravište ili ne, navodi prebivalište, odnosno boravište.

Uz članak 10.

Predložena se izmjena usklađuje s pravilom prema kojem sud u parničnom postupku pred trgovačkim sudovima može odrediti i prethodnu mjeru.

Uz članak 11.

Prema predloženoj izmjeni podnesci ne moraju više sadržavati oznaku zanimanja stranaka, međutim obavezan podatak je naznaka osobnog identifikacijskog broja stranke koja podnosi podnesak, kao stalne i glavne identifikacijske oznake osobe koja se koristi u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka.

Uz članak 12.

Ovim se člankom precizno utvrđuje rok od osam dana u kojem stranka treba ispraviti ili nadopuniti podnesak, te se na taj način jača procesna disciplina stranaka i ubrzava postupak.

Uz članak 13.

Predloženom odredbom redefiniraju se pravila koja uređuju mogućnost produljenja roka na prijedlog zainteresirane stranke i na taj način onemogućavaju zloupotrebe toga prava uočene u primjeni dosadašnje odredbe.

Uz članak 14.

Predloženim se izmjenama u razumnoj mjeri skraćuju rokovi za podnošenje prijedloga za povrat u prijašnje stanje radi ostvarenja učinkovitosti postupka.

Uz članak 15.

Predloženom se dopunom osigurava obveza utvrđenja istovjetnosti osoba koje su bile nazočne radnjama u postupku pred sudom.

Uz članak 16.

Predloženom odredbom usklađuje se odredba članka 133.a Zakona o parničnom postupku, s posebnim propisom o javnobilježničkoj službi i ovlastima zaposlenika u uredu javnog bilježnika.

Uz članak 17.

Predloženom izmjenom proširuje se krug osoba za koje je predsjednik suda ovlašten odrediti primanje sudskih pismena preko pretinaca radi provedbe postupka bez odugovlačenja, sa što manje troškova i onemogućavanja zloupotrebe prava u postupku, odnosno ostvarenja načela ekonomičnosti.

Uz članak 18.

U cilju općeg nastojanja da se osnaži procesna disciplina predloženom se dopunom propisuje rok u kojem je sud dužan odlučiti o zahtjevu za naknadu troškova stranke po načelu culpa, i tako osigurava ostvarenje pravila prema kojem je u tom slučaju dužnost suda odlučiti o zahtjevu bez odgode, neovisno o odluci o glavnoj stvari.

Uz članak 19.

Predložena izmjena usklađuje se s novim uređenjem momenta upuštanja u raspravljanje o glavnoj stvari, odnosno obveznog održavanja pripremnog ročišta.

Uz članke 20. do 23.

S obzirom na to da se pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka, kao i pravo na stručnu pravnu pomoć u građanskim postupcima ostvaruje na način i uz uvjete propisane Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći (Narodne novine, br. 62/2008, 44/2011 i 81/2011) predloženim se odredbama otklanja postojanje dvostrukog uređenja.

Uz članak 24.

Predloženom odredbom dodaje se novi članak 184.a kojim je propisano postupanje suda i dužnost Ministarstva financija, Porezne uprave u postupku pribave osobnog identifikacijskog broja. Naime, predloženim izmjenama odredbe članka 106. i članka 338. Zakona o parničnom postupku, kao bitan podatak podneska, odnosno presude predložen je osobni identifikacijski broj. Međutim, postoje procesne situacije kada protivna stranka nije sudjelovala u postupku kao podnositelj podneska, kada su ispunjeni uvjeti za donošenje odluke kojom se postupak završava, a sud ne raspolaže osobnim identifikacijskim brojem, odnosno kada je udovoljeno uvjetima za donošenje odluke o izricanju novčane kazne fizičkoj, odnosno pravnoj osobi a sud ne raspolaže osobnim identifikacijskim brojem. U tim slučajevima sud će pribaviti osobni identifikacijski broj po službenoj dužnosti, a Porezna uprava je dužna taj podatak dati u roku od osam dana.

Uz članak 25.

Predloženom se odredbom otklanja očita pogreška u pisanju, te s ciljem mirnog rješenja spora osigurava Državnom odvjetništvu i stranci koja namjerava podnijeti zahtjev za mirno rješenje spora utvrđivanje okolnosti od kojih ovisi zauzimanje stava o zahtjevu protivne stranke.

Uz članak 26.

Predložena izmjena predstavlja nomotehničku poboljšicu.

Uz članke 27. do 30.

Predložene izmjene usklađene su s temeljnim pravilima koje uređuju stadij prvostupanjskog postupka do kojega stranke mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze, odnosno novim određenjem momenta upuštanja u raspravljanje o glavnoj stvari. Mogućnost podnošenja protutužbe, te preinaka tužbe ograničena je do procesnog stadija okončanja prethodnog postupka. Ovlaštenjem suda da odluči o preinaci tužbe na ročištu na kojem uredno pozvani tuženik nije prisutan, a svoj izostanak nije opravdao, uvodi se procesna disciplina, te potvrđuje već zauzeti stav sudske prakse.

Uz članke 31. do 34.

Predloženim izmjenama napušta se mogućnost privremenog prekida procesnih aktivnosti izričitom ili prešutnom dispozicijom stranaka. Okolnost da postupak miruje bez opravdanog razloga u potpunosti je suprotan zahtjevima ekonomičnosti. Dužnost je suda postupak provesti bez odugovlačenja, u razumnom roku. U svrhu sagledavanja rješenja spornog odnosa na neki drugi način, a ne odlukom suda, stranke imaju mogućnost spor riješiti mirnim putem (članak 186.d do 186.g Zakona o parničnom postupku).

Uz članak 35.

Predloženom izmjenom usklađuje se odredba s pravilom koje određuje stadij prvostupanjskog postupka do kojega stranke mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze.

Uz članak 36.

U svrhu osiguranja da se postupak provede na način da troškovi postupka ne nadmaše vrijednost pravnog interesa radi čije je zaštite nastao spor, predloženom izmjenom povećava se vrijednosni kriterij sporova u kojima je sudac ovlašten o postojanju činjenica zaključiti po slobodnoj ocjeni dokaza, ako bi njihovo utvrđenje bilo povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima.

Uz članke 37. do 39.

Ovim se člancima brišu riječi: "zanimanje", a dodaje osobni identifikacijski broj kao stalna i glavna identifikacijska oznaka osobe.

Uz članak 40.

U skladu s raspravnim načelom, kao dominantnim načelom našeg procesnog sustava, predloženom se odredbom omogućava stranci koja predlaže izvođenje dokaza vještačenjem predložiti i osobu vještaka. Predloženu će osobu sud odrediti za vještaka samo ako za to ne postoje zapreke sadržane u predloženoj odredbi.

Uz članak 41.

Predložena se odredba usklađuje s odredbom članka 40. ovoga Prijedloga zakona.

Uz članke 42. i 43.

Ovim se člancima briše riječ: "zanimanje", odnosno dodaje osobni identifikacijski broj kao stalna i glavna identifikacijska oznaka osobe.

Uz članak 44.

Određivanjem roka u kojem su vještaci dužni podnijeti pisani nalaz i mišljenje osigurat će se nepotrebno odugovlačenje postupka. Daljnja izmjena rezultat je nastojanja da stranke pripremljene pristupaju na ročišta.

Uz članke 45. i 46.

Predloženim izmjenama usklađuju se dosadašnje odredbe s novim uređenjem postupka.

Uz članak 47.

Predloženom izmjenom usklađuje se odredba članka 278. Zakona o parničnom postupku s odredbama ovoga Prijedloga zakona koje predviđaju napuštanje instituta mirovanja postupka i uvođenje mogućnosti određivanja prethodne mjere u parničnom postupku.

Uz članak 48.

Predloženom se dopunom pojašnjavaju razlozi za odbačaj tužbe.

Uz članak 49.

Predloženom odredbom redefiniraju se pravila o podnošenju odgovora na tužbu, te detaljno razrađuju pravne posljedice u slučaju ne podnošenja odgovora na tužbu. U svrhu ostvarenja učinkovitosti postupka, obvezuje se sud odmah u pozivu za davanje odgovora na tužbu odrediti i ročište koje će se, ovisno o tome je li tuženik podnio odgovor na tužbu, održati kao pripremno ročište ili ročište za objavu presude zbog ogluhe. S obzirom na to da novo uređenje postupka postavlja stroga pravila, odnosno određene "sankcije" zbog propuštanja, propisuje se obvezan sadržaj poziva kako bi stranke bile upoznate s tim.

Uz članak 50.

Predloženom izmjenom roka za podnošenje odgovora na tužbu osigurava se tuženiku razumno vrijeme za pripremu, te osigurava koncentracija samog postupka i prikupljanje procesne građe. S obzirom na to da se u parničnom postupku pripremno ročište uvijek održava, predloženom izmjenom napušta se mogućnost zakazivanja glavne rasprave bez da je prethodno održano pripremno ročište.

Uz članke 51. do 55.

Predložene izmjene posljedica su novog uređenja postupka. Novim člankom 288.a Zakona o parničnom postupku, kojim se uređuje pripremno ročište, dolazi do izražaja suština novele ovoga Zakona, a to je koncentracija i veća učinkovitost prvostupanjskog postupka. Naime, postupak se načelno sastoji od podnošenja tužbe, odgovora na tužbu, zakazivanja pripremnog ročišta i zaključenja prethodnog postupka te zakazivanja ročišta za glavnu raspravu na kojoj

će se izvesti dokazi izneseni i prihvaćeni tijekom prethodnog postupka. Ovdje dolazi do izražaja i načelo otvorenog pravosuđenja. Svakako je važno istaknuti da je pripremno ročište stadij u kojem sud može utjecati na stranke da spor riješe već na tom ročištu svojim dispozicijama, bilo sudskom nagodbom ili da prihvate postupak mirenja.

Uz članke 56. i 57.

Predložene izmjene predstavljaju terminološka usklađenja, dok se dopunama pojačava procesna disciplina i ekonomičnost postupka.

Uz članak 58.

Izmijenjenim člankom 292. Zakona o parničnom postupku detaljno je opisan tijek i sadržaj pripremnog ročišta. Važno je istaknuti da će upravo na tom ročištu sud odlučiti koje će dokaze izvesti na ročištu za glavnu raspravu. Po okončanju pripremnog ročišta sud rješenjem zaključuje prethodni postupak. Prema okolnosti slučaja sud može na pripremnom ročištu zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati ročište za glavnu raspravu.

Uz članak 59.

Ovim se člankom uređuje ročište za glavnu raspravu. On je tako stipuliran da doprinese brzini i ekonomičnosti postupka. Naime, ročište za glavnu raspravu zakazuje se u rješenju o zaključenju prethodnog postupka, zakazat će se u pravilu jedno ročište za glavnu raspravu i na njemu izvesti dokazi koje je sud odlučio izvesti rješenjem donesenim na pripremnom ročištu.

Uz članak 60.

Ovim se člankom uređuju situacije i procesne posljedice ako s ročišta za glavnu raspravu izostane tužitelj, odnosno tuženik, a uredno su pozvani ili ako neopravdano izostanu obje stranke, odnosno ako dođu na ročište ali se neće upustiti u raspravljanje ili se udalje s ročišta.

Uz članak 61.

Predložena odredba uvjetovana je novom organizacijom prvostupanjskog postupka.

Uz članak 62.

Ovim se člankom uređuje ročište za glavnu raspravu, odnosno njegov tijek i sadržaj.

Uz članak 63.

Postupanje suda prema pravilu sadržanom u dosadašnjoj odredbi preneseno je u stadij prethodnog postupka. Stoga je takvu odredbu potrebno i opravdano brisati iz dijela koji uređuje tijek glavne rasprave.

Uz članak 64.

Novim uređenjem koje ustraje na većoj koncentraciji postupka, iznošenje novota ograničeno je do zaključenja prethodnog postupka. Nakon toga stranke mogu tijekom glavne rasprave iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze, samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle

iznijeti, odnosno predložiti najkasnije na pripremnom ročištu. Ako su nove činjenice i novi dokazi istaknuti protivno navedenom, sud ih neće uzeti u obzir.

Uz članak 65.

Postupanje suda prema pravilu sadržanom u dosadašnjoj odredbi preneseno je u dio koji uređuje pripremanje glavne rasprave. Stoga je takvu odredbu potrebno i opravdano brisati iz dijela koji uređuje tijek glavne rasprave.

Uz članak 66.

Predložena odredba usklađuje se s mogućnošću određivanja prethodne mjere u parničnom postupku i napuštanjem instituta mirovanja postupka.

Uz članak 67.

Ove izmjene uvjetovane su ovom organizacijom prvostupanjskog postupka.

Uz članke 68. do 71.

Predloženim odredbama propisuje se jedinstven rok za donošenje, objave, izrade i uručenje, odnosno otpremu presude. Osim toga, dostava presude po pravilima Zakona o parničnom postupku o dostavi pismena postaje izuzetak, a ne pravilo. Naime, predloženim izmjenama sud je dužan već na ročištu na kojem je glavna rasprava zaključena odrediti ročište za objavu presude (vodeći računa o propisanom roku od 45 dana) na kojem se prisutnoj stranci uručuje pisani otpравak presude. Ročište za objavu presude održati će se neovisno o tome jesu li stranke o njemu uredno obaviještene, odnosno jesu li pristupile na ročište. Stranci koja je uredno obaviještena o ročištu za objavu presude sud neće presudu dostavljati prema odredbama Zakona o parničnom postupku o dostavi pismena, nego će se smatrati da joj je dostava obavljena toga dana, dok pisani otpравak presude može preuzeti u sudskoj zgradi. Važna novina na koju treba ukazati je trenutak računanja roka, koji za stranke koje su uredno obaviještene o ročištu za objavu počinje teći prvog slijedećeg dana nakon objave presude. Stranci koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje, presuda se dostavlja prema odredbama Zakona o parničnom postupku o dostavi pismena. To je jedini izuzetak kada se presuda dostavlja. Na ovaj način uvodi se disciplina kako kod suda u smislu rokova izrade presude, tako i kod stranaka da prisustvuju ročištu za objavu presude. Isto tako, znatno se smanjuju i troškovi dostave.

Uz članak 72.

Ovim se člankom kao bitan podatak u presudi uvodi osobni identifikacijski broj kao stalna i glavna identifikacijska oznaka osobe.

Uz članak 73.

Sukladno izmjenama odredbi koje uređuju donošenje i objavu presude te pismenu izradu i dostavu presude predloženom odredbom se nomotehnički usklađuje odredba članka 347. Zakona o parničnom postupku.

Uz članak 74.

Predloženim brisanjem odredbe članka 348.a Zakona o parničnom postupku izbjegava se dvostruko normiranje. Naime, Novelom Zakona o parničnom postupku 2011. godine odredba članka 348.a (koja sadržajno u bitnome odgovara odredbi Ovršnog zakona o ovršnosti prvostupanijskih sudskih odluka) je unesena radi otklanjanja pravne praznine nastale izostavljanjem takve odredbe u Ovršnom zakonu iz 2010. godine. Novim Ovršnim zakonom iz 2012. godine citirana odredba je unijeta u Ovršni zakon pa ju je potrebno izbrisati iz Zakona o parničnom postupku radi izbjegavanja dvostrukog normiranja.

Uz članak 75.

Predloženom odredbom propisuje se zabrana višekratnog ukidanja prvostupanijskih odluka te se iste u povodu žalbe mogu ukinuti i predmet vratiti prvostupanijskom sudu na ponovno suđenje najviše jedanput. U slučaju ako bi presudu trebalo drugi put ukinuti, drugostupanijski sud je dužan sam provesti postupak uz odgovarajuću primjenu Zakona o parničnom postupku i odredbi o postupku pred prvostupanijskim sudom.

Uz članak 76.

Ova se novina odnosi na slučaj kad drugostupanijski sud odbije žalbu kao neosnovanu i potvrdi prvostupanijsku presudu jer ne postoje razlozi zbog kojih se presuda odbija, a ni razlozi na koje pazi po službenoj dužnosti, tada se sud može, umjesto posebnog obrazloženja, pozvati na razloge iz prvostupanijske presude. Na predloženi način bitno se skraćuje rok izrade odluka drugostupanijskih sudova što u konačnici dovodi do skraćivanja žalbenog postupka.

Uz članak 77.

Ove izmjene uvjetovane su novim člankom 366.a Zakona o parničnom postupku kojim se zabranjuje ukidanje prvostupanijske presude više od jedanput, pa drugostupanijski sud treba sam provesti postupak. Ovim se postiže ekonomičnost i ubrzanje postupka.

Uz članak 78.

Predloženom izmjenom usklađuje se postupanje suda u ponovnom postupku s novim pravilima o iznošenju činjenica i predlaganju dokaza.

Uz članak 79.

Predloženom dopunom osigurava se pravo na podnošenje revizije u slučajevima u kojima je drugostupanijski sud sam proveo postupak uz odgovarajuću primjenu odredaba o postupku pred prvostupanijskim sudom radi otklanjanja nedostataka zbog kojih bi prvostupanijsku odluku trebalo ponovno ukinuti i predmet vratiti prvostupanijskom sudu na ponovno suđenje.

Uz članak 80.

Predloženom izmjenom se zapravo integriraju žalba i revizija u jedan pravni lijek, jer u slučajevima u kojima o žalbi odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske nije potrebno

osigurati reviziju radi ostvarenja njegove Ustavom određene zadaće – osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih stranaka u postupku.

Uz članak 81.

Članak 437.a Zakona o parničnom postupku trebalo je u cijelosti izbrisati. Naime, ovaj se članak odnosi na zabranu višekratnog ukidanja u sporovima iz radnih odnosa, a kako ovim Prijedlogom zakona takva zabrana propisana za sve vrste sporova, nema potrebe za posebnim isticanjem zabrane višekratnog ukidanja u radnim sporovima.

Uz članke 82. do 84.

Predložene izmjene u skladu su s novom organizacijom prvostupanjskog postupka.

Uz članke 85. do 87.

Predloženim odredbama otklanjanju se odredbe koje se više ne odnose samo na postupke u sporovima male vrijednosti, a redefiniraju posebne odredbe koje se odnose samo na postupke u sporovima male vrijednosti. Sukladno tome, dužnost je stranaka iznijeti nove činjenice i predložiti nove dokaze već u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu, a na pripremnom ročištu ih mogu iznijeti samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu.

Uz članak 88.

Ovim člankom uvode se nove odredbe kojima se uređuje obveza elektroničke dostave u postupcima pred trgovačkim sudovima. Naime, u postupcima pred trgovačkim sudovima kao stranke se uglavnom pojavljuju pravne osobe koje gotovo uvijek imaju odvjetnika kao punomoćnika, pa se predmnijeva da oni već posjeduju elektroničku adresu, odnosno da im neće biti problem pribaviti istu. Za ovo se, svakako, trebaju osigurati materijalno tehnički uvjeti, pa je o tome trebalo voditi računa u Prijelaznim i završnim odredbama ovoga Zakona. Ministar nadležan za poslove pravosuđa svakako će trebati donijeti poseban Pravilnik kojim će se osigurati provedba ovih odredbi u praksi.

Uz članak 89.

Članak 497.b Zakona o parničnom postupku potrebno je u cijelosti izbrisati, jer se isti odnosi na zabranu višekratnog ukidanja prvostupanjskih odluka u sporovima pred trgovačkim sudovima. Kako je ovom novelom takva zabrana uvedena za sve vrste sporova, više nema potrebe u tom kontekstu isticanja sporova pred trgovačkim sudovima.

Uz članak 90.

Ova je izmjena u skladu s uvođenjem elektroničke dostave u sporovima pred trgovačkim sudom i napuštanjem instituta mirovanja postupka.

Uz članak 91.

Predloženom odredbom osigurava se određivanje prethodne mjere u postupku pred trgovačkim sudovima radi osiguranja naplate tražbine u slučaju kada iz podataka u spisu proizlazi veća vjerojatnost uspjeha u sporu.

Uz članak 92.

Predloženom odredbom propisuje se rok donošenja podzakonskih propisa za provedbu ovoga Zakona.

Uz članak 93.

Ovim se Zakonom briše članak 266.a Obiteljskog zakona kojim je propisana zabrana višekratnog ukidanja odluka u obiteljskim sporovima, jer je takva zabrana sada uvedena za sve sporove.

Uz članak 94.

Ovim se člankom mijenja članak 26. stavak 1. Ovršnog zakona, te se usklađuje s odredbom članka 348.a Zakona o parničnom postupku čije je brisanje, radi izbjegavanja dvostrukog normiranja, predloženo ovim izmjenama i dopunama.

Uz članak 95.

Predloženim člankom propisana je primjena odredbi ovoga Zakona na postupke u tijeku.

Uz članak 96.

Ovim se člankom propisuje stupanje na snagu ovoga Zakona.

**TEKST ODREDBA VAŽEĆEG ZAKONA
KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU**

Članak 10.

Sud je dužan postupak provesti bez odugovlačenja, u razumnom roku, i sa što manje troškova te onemogućiti svaku zlouporabu prava u postupku.

Sud će kazniti novčanom kaznom od 500,00 do 10.000,00 kuna fizičku osobu, odnosno od 2.500,00 do 50.000,00 kuna pravnu osobu koja teže zlouporabi prava koja joj pripadaju u postupku, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Novčana kazna iz stavka 2. ovoga članka može se izreći stranci i umješaću, a njihovom zastupniku ako je on odgovoran za zlouporabu prava.

Novčanu kaznu izriče prvostupanjski sud. Izvan ročišta za glavnu raspravu kaznu izriče sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća.

Ako sud koji odlučuje o pravnom lijeku posumnja da je koja od osoba koje sudjeluju u postupku teže zlouporabila prava koja joj pripadaju u postupku, naložit će prvostupanjskom sudu da provjeri je li takva zlouporaba počinjena.

U slučaju iz stavka 5. ovoga članka sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskoga suda izreći će novčanu kaznu ili će rješenjem utvrditi da nije počinjena teža zlouporaba prava. Prijepis svoje odluke prvostupanjski će sud uvijek dostaviti sudu iz stavka 5. ovoga članka.

Ako kažnjena osoba ne plati izrečenu novčanu kaznu u ostavljenom roku, sud će u daljnjem roku od petnaest dana dostavom rješenja iz stavka 2. ovoga članka o neplaćenju novčanoj kazni obavijestiti ispostavu Područnog ureda Porezne uprave Ministarstva financija na čijem je području prebivalište, odnosno sjedište kažnjene osobe, radi naplate novčane kazne prisilnim putem, uz naznaku u čiju korist i na koji račun treba naplatiti izrečenu novčanu kaznu, sve uz dostavu obavijesti o neplaćenju novčanoj kazni kažnjenoj osobi.

Kada kažnjena osoba nema prebivalište, odnosno sjedište u Republici Hrvatskoj, sud koji je izrekao kaznu će obavijest iz stavka 7. ovoga članka uz rješenje iz stavka 2. ovoga članka dostaviti ispostavi Područnog ureda Porezne uprave Ministarstva financija na čijem se području nalazi taj sud ili imovina kažnjene osobe.

Nakon što primi obavijest i rješenje, nadležna ispostava iz stavka 7. ovoga članka donijet će rješenje kojim će kažnjenoj osobi narediti da u roku od osam dana od dana prijama rješenja plati izrečenu novčanu kaznu, a ako kažnjena osoba u tom roku ne plati novčanu kaznu, pristupit će se prisilnoj naplati izrečene novčane kazne prema propisima o prisilnoj naplati poreza.

Naplaćena novčana kazna uplaćuje se na račun prihoda državnog proračuna Republike Hrvatske, dok će se o izvršenoj naplati obavijestiti sud.

Žalba izjavljena protiv rješenja o novčanoj kazni, ne odgađa provedbu tog rješenja.

Ako u roku od godine dana od prijama obavijesti iz stavka 7. ovoga članka i rješenja iz stavka 2. ovoga članka ne uspije naplatiti novčanu kaznu, nadležna ispostava Područnog ureda Porezne uprave Ministarstva financija će o nenaplaćenju novčanoj kazni za fizičku osobu obavijestiti sud koji joj je dostavio obavijest iz stavka 7. ovoga članka, nakon čega će se izrečena novčana kazna zamijeniti kaznom zatvora po pravilima kaznenog prava o zamjeni novčane kazne kaznom zatvora, o čemu će odluku donijeti sud koji je izrekao novčanu kaznu. Ako se od kažnjene pravne osoba ne naplati izrečena novčana kazna u roku od godine dana od prijama obavijesti iz stavka 7. ovoga članka, ta će se kazna prisilno naplatiti po pravilima kaznenog prava.

Članak 13.

Sudski savjetnici ovlašteni su u prvom stupnju provoditi parnični postupak, ocjenjivati dokaze i utvrđivati činjenice. Na temelju tako provedenog postupka sudski savjetnik podnosi sucu kojeg na to ovlasti predsjednik suda, pisani prijedlog na temelju kojeg sudac donosi odluku. U uvodu odluke navest će se da je odluka donesena na temelju prijedloga sudskog savjetnika.

Ako ne prihvati prijedlog kojeg mu je dao sudski savjetnik, nadležni sudac će sam provesti postupak.

Sudski savjetnici u parničnom postupku su ovlašteni provoditi postupak i predlagati sucu odluku u sporovima za isplatu novčane tražbine, ako vrijednost predmeta spora ne prelazi 50.000,00 kuna, odnosno u trgovačkim sporovima ako vrijednost predmeta spora ne prelazi 500.000,00 kuna.

U drugostupanjskom postupku i postupku povodom izvanrednih pravnih lijekova sudski savjetnici referiraju o stanju spisa i pripremaju nacрте odluka.

Članak 17.

Sud se može po službenoj dužnosti oglasiti stvarno nenadležnim najkasnije na pripremnom ročištu ili, ako ono nije održano, do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari na prvom ročištu za glavnu raspravu.

U povodu prigovora tuženika o stvarnoj nenadležnosti sud se može oglasiti stvarno nenadležnim samo ako je tuženik taj prigovor podnio najkasnije na pripremnom ročištu ili, ako ono nije održano, na prvom ročištu za glavnu raspravu do upuštanja u raspravljanje o glavnoj stvari.

Protiv rješenja višeg suda prvog stupnja kojim se oglasio stvarno nadležnim te protiv rješenja kojim se taj sud oglasio stvarno nenadležnim i predmet ustupio nižem sudu prvog stupnja iste vrste nije dopuštena žalba.

Ako je već održano pripremno ročište, ili, ako ono nije održano, nakon što se tuženik na prvom ročištu za glavnu raspravu upustio u raspravljanje o glavnoj stvari, sud jedne vrste može se po službenoj dužnosti ili u povodu prigovora tuženika podnesenog nakon pripremnog ročišta ili, ako ono nije održano, nakon upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari, oglasiti stvarno nenadležnim za predmete iz nadležnosti suda druge vrste samo kada je to zakonom izrijekom određeno.

Članak 20.

Sud se može, u povodu prigovora tuženika, proglasiti mjesno nenadležnim, ako je prigovor podnesen najkasnije na pripremnom ročištu ili, ako ono nije održano, do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari na prvom ročištu za glavnu raspravu.

Sud se može proglasiti, po službenoj dužnosti, mjesno nenadležnim samo kad postoji isključiva mjesna nadležnost nekoga drugog suda najkasnije na pripremnom ročištu ili, ako ono nije održano, do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari na prvom ročištu za glavnu raspravu.

Članak 21.

Nakon pravomoćnosti rješenja kojim se oglasio nenadležnim (članak 17. i 20.) sud će ustupiti predmet nadležnom sudu ili jednom od više izberivo nadležnih sudova.

Sud kome je predmet ustupljen kao nadležnom nastaviti će postupak kao da je kod njega bio pokrenut.

Ako je odluka o nenadležnosti bila donesena na glavnoj raspravi, sud kome je predmet ustupljen zakazat će glavnu raspravu i postupiti kao da se rasprava drži pred sudom u izmijenjenom sastavu (članak 315. stavak 3). Ako je odluka o nenadležnosti bila donesena na pripremnom ročištu, neće se zakazati novo pripremno ročište ako predsjednik vijeća smatra da ono nije potrebno s obzirom na radnje poduzete na prijašnjem pripremnom ročištu.

Parnične radnje nenadležnog suda (uviđaj, vještačenje, saslušavanje svjedoka i dr.) nisu bez važnosti samo zato što ih je poduzeo nenadležni sud.

Članak 34.b

Trgovački sudovi u parničnom postupku u prvom stupnju sude:

1. u sporovima između pravnih osoba, u sporovima između pravnih osoba i obrtnika, uključujući i trgovce pojedince; u sporovima između obrtnika uključujući i sporove između trgovaca pojedinaca, ako se radi o sporu u vezi s njihovom djelatnošću, osim ako nije riječ o sporovima u kojima prema ovom Zakonu uvijek sude općinski sudovi (članak 34. stavak 1.), odnosno ako nije riječ o sporovima za koje je zakonom utvrđena nadležnost nekoga drugog suda,
2. sporove u povodu osnivanja, rada i prestanka trgovačkoga društva kao i o raspolaganju članstvom i članskim pravima u trgovačkom društvu,
3. sporove između članova trgovačkoga društva međusobno te između članova društva i društva koji se tiču upravljanja društvom i vođenja poslova društva kao i prava i obveza članova društva koji proizlaze iz njihova položaja u društvu, sporove između predsjednika i članova uprave ili nadzornog odbora društva i društva ili njegovih članova koji nastanu u svezi s njihovim radom u društvu ili za društvo,
4. sporove o odgovornosti člana trgovačkog društva, člana uprave ili nadzornog odbora trgovačkog društva za obveze trgovačkog društva,
5. sporove u kojima je stranka osoba nad kojom je otvoren stečajni postupak bez obzira na svojstvo druge stranke te sve sporove u povodu stečaja, osim ako nije riječ o sporovima u kojima prema ovom Zakonu uvijek sudi općinski sud (članak 34. stavak 1.), odnosno ako nije riječ o sporovima za koje je zakonom utvrđena nadležnost nekog drugog suda. Sporovi koji su pokrenuti prije nastupanja pravnih posljedica otvaranja stečaja dovršit će se pred sudovima pred kojima su pokrenuti,
6. u sporovima koji se odnose na brodove i plovidbu na moru i unutarnjim vodama te u sporovima na koje se primjenjuje plovidbeno pravo (plovidbeni sporovi), osim sporova o prijevozu putnika,
7. u sporovima koji se odnose na zrakoplove i na sporove na koje se primjenjuje zračno plovidbeno pravo, osim sporova o prijevozu putnika,
8. u sporovima koji se odnose na zaštitu i uporabu industrijskog vlasništva, autorskog prava i srodnih prava i drugih prava intelektualnog vlasništva, na zaštitu i uporabu izuma i tehničkih unaprjeđenja te tvrtke, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno,
9. u sporovima u povodu djela neloyalne tržišne utakmice, monopolističkih sporazuma i narušavanja ravnopravnosti na jedinstvenom tržištu Republike Hrvatske,
10. u sporovima između osoba iz točke 1. ovoga članka u kojima kao suparničari iz članka 196. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona sudjeluju i druge fizičke ili pravne osobe.

Članak 40.

Ako se tužbeni zahtjev ne odnosi na novčanu svotu, ali tužitelj u tužbi navede da pristaje da umjesto udovoljenja tom zahtjevu primi određenu novčanu svotu, kao vrijednost predmeta spora uzet će se ta svota.

U drugim slučajevima, kad se tužbeni zahtjev ne odnosi na novčanu svotu, mjerodavna je vrijednost predmeta spora koju je tužitelj u tužbi naznačio.

Ako je u slučaju iz stavka 2. ovoga članka tužitelj vrijednost predmeta spora očito suviše visoko ili suviše nisko naznačio, tako da se postavlja pitanje stvarne nadležnosti, sastava suda, vrste postupka, prava na izjavljivanje revizije, ovlaštenja na zastupanje ili prava na naknadu troškova postupka, sud će, po službenoj dužnosti ili na prigovor tuženika, najkasnije na pripremnom ročištu, ili ako ono nije održano, onda na prvom ročištu za glavnu raspravu prije nego što se tuženik upustio u raspravljanje o glavnoj stvari, brzo i na prikladan način provjeriti točnost naznačene vrijednosti te rješenjem protiv kojega nije dopuštena posebna žalba odrediti vrijednost predmeta spora.

Ako se nakon upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari utvrdi da je tužitelj propustio odrediti vrijednost predmeta spora, sud prvoga stupnja će brzo i na prikladan način, nakon što strankama omogući da se o tome izjasne, odrediti vrijednost predmeta spora rješenjem protiv kojega nije dopuštena posebna žalba.

Ako prvostupanjski sud u slučaju iz stavka 4. ovoga članka ne utvrdi vrijednost predmeta spora na način određen u tom stavku najkasnije do zaključenja glavne rasprave, smatrat će se da je vrijednost predmeta spora 50.000,00 kn.

Članak 44.

Kad odlučuje u drugom stupnju u sjednici vijeća, sud odlučuje u vijeću sastavljenom od trojice sudaca, ako zakonom nije drugačije određeno. U tom sastavu viši sud odlučuje i u svim drugim slučajevima, ako zakonom nije drugačije određeno.

O žalbi protiv rješenja odlučuje sudac pojedinac višeg suda, ako zakonom nije drugačije određeno.

Kad odlučuje o reviziji protiv drugostupanjskih odluka, Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u vijeću sastavljenom od pet sudaca, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Kad odlučuje o reviziji protiv drugostupanjskih rješenja koje je donio sudac pojedinac suda nižeg stupnja, Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u vijeću sastavljenom od trojice sudaca.

Članak 86.

Ako je privremeni zastupnik postavljen stranci iz razloga navedenih u članku 84. stavku 2. toč. 4. i 5. ovog Zakona, sud će izdati oglas koji će objaviti u »Narodnim novinama« i na oglasnoj ploči suda, a prema potrebi i na drugi prikladan način.

Oglas treba da sadrži: naznaku suda koji je postavio privremenog zastupnika, zakonsku osnovu, ime stranke kojoj se postavlja zastupnik, predmet spora, ime zastupnika i njegovo zanimanje i boravište te upozorenje da će zastupnik zastupati stranku u postupku sve dok se stranka ili njezin punomoćnik ne pojavi pred sudom odnosno dok centar za socijalnu skrb ne obavijesti sud da je postavio skrbnika.

Članak 95.

Ako je stranka izdala odvjetniku punomoć za vođenje parnice, a nije pobliže odredila ovlaštenja u punomoći, odvjetnik je ovlašten na temelju takve punomoći:

- 1) obavljati sve radnje u postupku, a osobito podnijeti tužbu, povući je, priznati tužbeni zahtjev ili se odreći tužbenog zahtjeva, zaključiti nagodbu, podnijeti pravni lijek i odreći se ili odustati od njega te zahtijevati izdavanje privremenih mjera osiguranja;
- 2) stavljati zahtjev za ovrhu ili osiguranje i poduzimati potrebne radnje u postupku u povodu takva zahtjeva;
- 3) od protivne stranke primiti dosuđene troškove;
- 4) punomoć prenijeti na drugog odvjetnika ili ovlastiti drugog odvjetnika na poduzimanje samo pojedinih radnji u postupku.

Za podnošenje prijedloga za ponavljanje postupka odvjetniku je potrebna posebna punomoć, ako je od pravomoćnosti odluke proteklo više od šest mjeseci.

Odvjetnički vježbenik bez položenoga pravosudnog ispita može zamjenjivati odvjetnika kod kojeg je zaposlen samo pred sudom prvoga stupnja, u postupcima čija vrijednost predmeta spora nije veća od 50.000,00 kuna.

Odvjetnički vježbenik s položenim pravosudnim ispitom može zamjenjivati odvjetnika bez ikakvih ograničenja.

Članak 106.

Tužba, odgovor na tužbu, pravni lijekovi i druge izjave, prijedlozi i saopćenja koji se daju izvan rasprave podnose se u pisanom obliku (podnesci).

Podnesci moraju biti razumljivi i moraju sadržati sve ono što je potrebno da bi se u vezi s njima moglo postupiti. Oni osobito treba da sadrže: oznaku suda, ime, zanimanje i prebivalište odnosno boravište stranaka, njihovih zakonskih zastupnika i punomoćnika, ako ih imaju, predmet spora, sadržaj izjave i potpis podnosioca.

Stranka, odnosno njezin zastupnik potpisuju podnesak na njegovu kraju.

Ako izjava sadrži kakav zahtjev, stranka treba da u podnesku navede činjenice na kojima temelji zahtjev i dokaze kad je to potrebno.

Izjava koja se daje podneskom može se, umjesto podneskom, dati usmeno na zapisnik kod parničnog suda.

Članak 109.

Ako podnesak nije razumljiv ili ne sadržava sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, sud će podnositelju naložiti da podnesak ispravi odnosno dopuni u skladu s danom uputom i u tu svrhu mu vratiti podnesak radi ispravka ili dopune.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, sud će odrediti rok za ponovno podnošenje podneska.

Ako podnesak vezan za rok bude ispravljen odnosno dopunjen i predan sudu u roku određenom za dopunu ili ispravak, smatrat će se da je podnesen sudu onog dana kad je prvi put bio podnesen.

Smatrat će se da je podnesak povučen ako ne bude vraćen sudu u određenom roku i ispravljen u skladu s dobivenom uputom suda a ako bude vraćen bez ispravka odnosno dopune, odbacit će se.

Ako podnesci ili prilozima nisu podneseni u dovoljnom broju primjeraka, sud će odrediti da se oni prepisu na trošak stranke, uz odgovarajuću primjenu propisa o sudskim pristojbama.

Članak 111.

Ako rokovi nisu određeni zakonom, određuje ih sud s obzirom na okolnosti slučaja.

Rok koji sud odredi može se produžiti na prijedlog zainteresirane osobe ako za to postoje opravdani razlozi.

Prijedlog se mora podnijeti prije protoka roka čije se produženje traži.

Protiv rješenja o produženju roka nije dopuštena žalba.

Članak 118.

Prijedlog za povrat u prijašnje stanje podnosi se sudu kod kojega je trebalo obaviti propuštenu radnju.

Prijedlog se mora podnijeti u roku od petnaest dana, računajući od dana kad je prestao razlog koji je uzrokovao propuštanje; a ako je stranka tek kasnije saznala za propuštanje – od dana kad je za to saznala.

Ako je stranka u pozivu za poduzimanje neke parnične radnje ili u pozivu za ročište bila upozorena na posljedice propuštanja, smatrat će se da je saznala za propuštanje onoga dana kojega je istekao rok u kojemu je radnju trebala poduzeti, odnosno onoga dana kojega je održano ročište na koje je pozvana.

Nakon protoka tri mjeseca od dana propuštanja ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje.

Ako se povrat u prijašnje stanje predlaže zbog propuštanja roka, predlagač je dužan istovremeno s podnošenjem prijedloga obaviti i propuštenu radnju.

Članak 124.

U zapisnik se unosi: naziv i sastav suda, mjesto gdje se obavlja radnja, dan i sat kad se obavlja radnja, naznaka predmeta spora i imena prisutnih stranaka odnosno trećih osoba i njihovih zakonskih zastupnika odnosno punomoćnika.

Zapisnik treba sadržavati bitne podatke o sadržaju poduzete radnje. U zapisnik o glavnoj raspravi osobito će se unijeti: je li rasprava bila javna ili je javnost bila isključena, sadržaj izjava stranaka, njihovi prijedlozi, dokazi koje su ponudile, dokazi koji su izvedeni, uz navođenje sadržaja iskaza svjedoka i vještaka te odluke suda donesene na ročištu.

Članak 133.a

Na zahtjev stranke koja izjavi da je spremna snositi troškove time izazvane, sud može rješenjem protiv kojega nije dopuštena žalba odrediti da se dostava nekoga pismena povjeri javnome bilježniku. U tom će slučaju sud pismeno koje treba dostaviti zajedno sa svojim rješenjem staviti u posebnu oмотnicu koju će predati toj stranci.

Javni bilježnik od koga stranka zatraži obavljanje radnje dostave dužan ju je obaviti po pravilima ovoga Zakona o dostavi. Prigodom dostave pismena iz stavka 1. ovoga članka javni bilježnik ima prava i dužnosti sudskoga dostavljača. Javnog bilježnika u obavljanju poslova dostave može zamjenjivati i javnobilježnički prisjednik ili javnobilježnički vježbenik.

O primitku pismena radi dostave i o radnjama poduzetim radi dostave javni bilježnik sastavit će zapisnike.

Ovjerovljeni prijepis zapisnika o primitku pismena radi dostave te potvrdu o obavljenoj dostavi zajedno s ovjerovljenim prijepisom zapisnika o dostavi, odnosno nedostavljeno pismeno zajedno s ovjerovljenim prijepisom zapisnika o poduzetim radnjama javni bilježnik dostavit će bez odgode izravno sudu.

Troškove izazvane javnobilježničkom dostavom stranka izravno podmiruje javnom bilježniku. Javni bilježnik kome nisu predumljena sredstva za pokriće troškova dostave nije dužan dostavu obaviti, o čemu će javni bilježnik sastaviti zapisnik i o tome izravno obavijestiti sud.

Na radnje poduzete u svezi s dostavom preko javnih bilježnika stranke ne plaćaju javnobilježničke pristojbe.

Troškovi dostave putem javnoga bilježnika ulaze u parnične troškove, ako sud ocijeni da su oni bili nužni.

Članak 134.b

Ako se određenim osobama, na temelju njihova zahtjeva i odobrenja predsjednika suda, dostava obavlja u sudu, pismena koja im upućuje sud polažu se za njih u posebne pretince u za to određenoj prostoriji suda. Dostavu obavlja službena osoba suda.

Predsjednik suda može rješenjem donesenim u upravnom postupku odrediti da svi odvjetnici koji imaju pisarnicu na području njegovog suda, sudska pismena primaju preko pretinaca iz stavka 1. ovoga članka. Protiv toga rješenja odvjetnik ima pravo žalbe predsjedniku neposredno višeg suda u roku od osam dana.

Pismena koja se dostavljaju preko pretinca ne smiju biti dostupna osobama kojima se dostavljaju prije nego što potpišu dostavnicu. Pismena se dostavljaju u zatvorenim omotnicama, u kojima se dostava obavlja preko pošte. Prigodom uzimanja pismena moraju se preuzeti sva pismena položena u pretinac.

Na svako pismeno koje se dostavlja na način predviđen u stavcima 1. i 2. ovoga članka naznačit će se dan kada je položeno u pretinac osobe kojoj se dostava tako obavlja.

U slučajevima iz stavka 1. i 2. ovoga članka osobe iz stavka 1. i 2. ovoga članka su dužne pismeno podići iz pretinca u roku od osam dana na način određen stavkom 3. i 4. ovoga članka. Ako pismeno ne bude podignuto u tom roku, dostava će se obaviti stavljanjem pismena na oglasnu ploču suda. Smatrat će se da je dostava obavljena istekom osmoga dana od dana stavljanja pismena na oglasnu ploču suda.

Valjana je dostava koja je u slučajevima iz stavka 1. i 2. ovoga članka umjesto preko pretinca obavljena na drugi zakonom predviđen način.

Predsjednik suda povući će odobrenje iz stavka 1. ovoga članka ako utvrdi da osoba kojoj je ono dano neredovito preuzima pismena ili pokušava zloupotrijebiti takav način dostave.

Članak 156.

Stranka je dužna neovisno o ishodu parnice nadoknaditi protivnoj stranci troškove koje je uzrokovala svojom krivnjom ili slučajem koji se njoj dogodio.

Sud može odlučiti da zakonski zastupnik ili punomoćnik stranke nadoknadi protivnoj stranci troškove koje je uzrokovao svojom krivnjom.

O zahtjevima za naknadu troškova iz stavka 1. i 2. ovoga članka sud je dužan rješenjem odlučiti bez odgode, neovisno o odluci o glavnoj stvari. Protiv toga rješenja posebna žalba nije dopuštena, a ovrha se na temelju toga rješenja može tražiti prije njegove pravomoćnosti.

Članak 157.

Ako tuženik nije dao povod za tužbu i ako je u odgovoru na tužbu odnosno na pripremnom ročištu, a ako se ne održava pripremno ročište – onda na glavnoj raspravi, prije

nego što se upustio u raspravljanje o glavnoj stvari, priznao tužbeni zahtjev, tužitelj će nadoknaditi tuženiku parnične troškove.

Članak 172.

Sud će osloboditi plaćanja troškova postupka stranku koja prema svome općem imovnom stanju ne može podmiriti te troškove bez štete za nužno uzdržavanje svoje i svoje obitelji.

Oslobođenje od plaćanja troškova postupka obuhvaća oslobođenje od plaćanja pristojba i oslobođenje od polaganja predujma za troškove svjedoka, vještaka, uviđaja i sudskih oglasa.

Sud može stranku osloboditi od plaćanja sudskih pristojbi uz uvjete propisane Zakonom o sudskim pristojbama.

Pri donošenju odluke o oslobođenju od plaćanja troškova postupka sud će brižljivo ocijeniti sve okolnosti, a osobito će uzeti u obzir vrijednost predmeta spora, broj osoba koje stranka uzdržava i prihode koje imaju stranka i članovi njezine obitelji.

Odredbe ovoga Zakona o oslobođenju od plaćanja troškova postupka ne primjenjuju se na stranku koja je oslobođena od plaćanja troškova postupka na temelju posebnog propisa kojim se uređuje besplatna pravna pomoć, osim odredaba članka 175. i 177. ovoga Zakona.

Članak 173.

Odluku o oslobođenju od plaćanja troškova postupka donosi prvostupanjski sud na prijedlog stranke.

Stranka je dužna uz prijedlog podnijeti potvrdu nadležnog tijela uprave o imovnom stanju.

U potvrdi o imovnom stanju mora se naznačiti iznos poreza koji plaća domaćinstvo i pojedini članovi domaćinstva te drugi izvori njihovih prihoda i uopće imovno stanje stranke kojoj se izdaje potvrda.

Potanje propise o izdavanju potvrde o imovnom stanju donosi tijelo određeno posebnim propisom.

Kad je to potrebno, i sam sud može, po službenoj dužnosti, pribaviti potrebne podatke i obavijesti o imovnom stanju stranke koja traži oslobođenje, a može o tome saslušati i protivnu stranku.

Protiv rješenja suda kojim se prihvaća prijedlog stranke nije dopuštena žalba.

Članak 174.

Pravo na stručnu pravnu pomoć stranka ostvaruje na način i uz uvjete propisane posebnim propisom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć.

Članak 175.

Kad je stranka potpuno oslobođena plaćanja troškova postupka, iz sredstava suda isplatit će se predujam za troškove svjedoka, vještaka, uviđaja i izdavanja sudskog oglasa.

Članak 176.

Rješenje o oslobođenju od plaćanja troškova prvostupanjski sud može u tijeku postupka ukinuti ako utvrdi da je stranka u stanju podmiriti troškove postupka. Tom

prilikom sud će riješiti hoće li stranka postupno ili djelomično nadoknaditi i one troškove i pristojbe od kojih je prije bila oslobođena.

Kada je stranka ostvarila pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka na temelju posebnog propisa kojim se uređuje besplatna pravna pomoć, a sud u postupku utvrdi da je stranka u stanju podmirivati troškove postupka odnosno pristojbe, sud će bez odgode o tome obavijestiti nadležno upravno tijelo.

U prvom redu imaju se nadoknaditi iznosi isplaćeni iz sredstava suda.

Članak 177.

Pristojbe i troškovi isplaćeni iz sredstava suda čine dio parničnih troškova.

O naknadi tih troškova od protivnika stranke koja je oslobođena plaćanja troškova postupka sud će odlučiti prema odredbama o naknadi troškova.

Pristojbe i troškove isplaćene iz sredstava suda naplaćuje, po službenoj dužnosti, prvostupanjski sud od stranke koja je dužna nadoknaditi ih.

Ako je protivnik stranke koja je oslobođena plaćanja troškova postupka osuđen da nadoknadi parnične troškove, a utvrdi se da on nije u stanju te troškove platiti, sud može naknadno odrediti da troškove iz stavka 1. ovog članka plati u cijelosti ili djelomično stranka koja je oslobođena plaćanja troškova postupka iz onoga što joj je dosuđeno. Time se ne dira u pravo te stranke da za ono što je platila traži naknadu od protivnika.

Članak 186.a

Osoba koja namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske dužna se je prije podnošenja tužbe obratiti sa zahtjevom za mirno rješenje spora državnom odvjetništvu koje je stvarno i mjesno nadležno za zastupanje na sudu pred kojim namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske, osim u slučajevima u kojima je posebnim propisima određen rok za podnošenje tužbe. Zahtjev za mirno rješenje spora mora sadržavati sve ono što mora sadržavati tužba.

Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka se podnosi nadležnom državnom odvjetništvu, sukladno odredbama Zakona o državnom odvjetništvu. Ako je zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnesen nenadležnom državnom odvjetništvu, ono će zahtjev dostaviti nadležnom državnom odvjetništvu uz obavijest stranci.

Podnošenjem zahtjeva iz stavka 1. zastarijevanje zastaje.

Nagodba postignuta između podnositelja zahtjeva i Državnog odvjetništva, po zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka, ima svojstvo ovršnosti.

Ako zahtjev iz stavka 1. ovoga članka ne bude prihvaćen ili o njemu ne bude odlučeno u roku od tri mjeseca od njegova podnošenja, podnositelj zahtjeva može podnijeti tužbu nadležnom sudu.

Sud će odbaciti tužbu protiv Republike Hrvatske podnesenu prije donošenja odluke o zahtjevu za mirno rješenje spora, odnosno prije isteka roka iz stavka 2. ovoga članka.

Odredbe prethodnih stavaka ovoga članka ne primjenjuju se u slučajevima kada je posebnim zakonom propisan postupak podnošenja zahtjeva za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu ili nekom drugom tijelu.

Odredbe prethodnih stavaka ovoga članka na odgovarajući način će se primjenjivati i u slučajevima u kojima Republika Hrvatska namjerava tužiti neku osobu s prebivalištem ili sjedištem u Republici Hrvatskoj.

Kad osoba iz stavka 8. ovoga članka nagodbom preuzima obvezu prema Republici Hrvatskoj, takva nagodba je ovršna isprava kada dužnik ovjeri svoj potpis. Kada Republika Hrvatska nagodbom preuzima obvezu prema drugoj stranci, takva je nagodba ovršna isprava

kada je potpiše ovlaštena osoba u nadležnom državnom odvjetništvu i kada se njezin potpis ovjeri pečatom toga državnog odvjetništva.

Članak 186.g

Na postupke mirenja pred sucem izmiriteljem na odgovarajući način se primjenjuju odredbe Zakona o mirenju (»Narodne novine«, br. 163/03.), ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 189.

Tuženik može do zaključenja glavne rasprave pred sudom podnijeti kod istog suda protutužbu, ako je zahtjev protutužbe u vezi s tužbenim zahtjevom, ili ako se ti zahtjevi mogu prebiti, ili ako se protutužbom traži utvrđenje kakva prava ili pravnog odnosa o čijem postojanju ili nepostojanju ovisi u cijelosti ili djelomično odluka o tužbenom zahtjevu.

Protutužba se ne može podnijeti ako je za zahtjev iz protutužbe stvarno nadležan viši sud ili sud druge vrste.

Protutužba se može podnijeti i kad o zahtjevu iz protutužbe treba da sudi isti sud u drugom sastavu.

Članak 190.

Tužitelj može do zaključenja glavne rasprave preinačiti tužbu.

Nakon dostave tužbe tuženiku za preinaku tužbe potreban je pristanak tuženika, ali i kad se tuženik protivi, sud može dopustiti preinaku ako smatra da bi to bilo svrsishodno za konačno rješenje odnosa među strankama.

Smatrat će se da postoji pristanak tuženika na preinaku tužbe ako se on upusti u raspravljanje o glavnoj stvari po preinačenoj tužbi, a nije se prije toga protivio preinaci.

Ako je parnični sud za preinačenu tužbu stvarno nenadležan, dostavit će predmet nadležnom sudu, koji će, ako se tuženik protivi preinaci, riješiti je li preinaka dopuštena.

Na način predviđen u stavku 4. ovog članka postupit će se i kad po preinačenoj tužbi treba da sudi isti sud u drugom sastavu (članak 18.).

Kad sud dopusti preinaku tužbe, dužan je ostaviti tuženiku vrijeme potrebno da se može pripremiti za raspravljanje po preinačenoj tužbi, ako za to nije imao dovoljno vremena. Na isti način sud će postupiti ako tuženik koji se ne protivi preinaci zatraži da mu se ostavi potrebno vrijeme radi pripremanja

Ako je tužba preinačena na ročištu na kojem tuženik nije prisutan, sud će odgoditi ročište i dostaviti tuženiku prijepis zapisnika s tog ročišta.

Protiv rješenja kojim se prihvaća preinaka tužbe nije dopuštena posebna žalba.

Članak 192.

Tužitelj može sve do zaključenja glavne rasprave svoju tužbu preinačiti i tako da umjesto prvobitnog tuženika tuži drugu osobu.

Za preinaku tužbe prema stavku 1. ovog članka potreban je pristanak osobe koja treba da stupi u parnicu umjesto tuženika, a ako se tuženik već upustio u raspravljanje o glavnoj stvari, potreban je i pristanak tuženika.

Nakon što se tuženik upustio u raspravljanje o glavnoj stvari, umjesto tužitelja može u parnicu stupiti novi tužitelj samo ako tuženik na to pristane.

Osoba koja stupa u parnicu umjesto stranke mora primiti parnicu u onom stanju u kakvu se ona nalazi u trenutku kad u nju stupa.

Članak 210.

Osoba koja je tužena kao držatelj kakve stvari ili korisnik kakva prava, a tvrdi da stvar drži ili pravo vrši u ime treće osobe, može najkasnije na pripremnom ročištu, a ako ono nije održano – onda na glavnoj raspravi prije nego što se upusti u raspravljanje o glavnoj stvari, pozvati preko suda tu treću osobu (prethodnika) da umjesto nje stupi kao stranka u parnicu.

Pristanak tužitelja da umjesto tuženika u parnicu stupi prethodnik potreban je samo ako tužitelj protiv tuženika ističe i takve zahtjeve koji ne ovise o tome ima li tuženik u ime prethodnika stvar ili vrši pravo.

Ako prethodnik koji je uredno pozvan ne dođe na ročište ili odbije da stupi u parnicu, tuženik se ne može protiviti da se upusti u parnicu.

Glava sedamnaesta

PREKID, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA

Članak 216.

Mirovanje postupka nastupa ako se obje stranke prije zaključenja glavne rasprave o tome sporazumiju ili kad obje stranke izostanu s pripremnog ročišta ili ročišta za glavnu raspravu odnosno kad prisutne stranke na ročištu neće da raspravljaju te kad jedna stranka koja je uredno pozvana izostane, a druga predloži mirovanje.

Kad su se stranke sporazumjele da postupak miruje, to mirovanje nastupa od dana kad stranke o tome obavijeste sud.

Mirovanje postupka neće nastupiti ako obje stranke izostanu s ročišta za izvođenje dokaza pred predsjednikom vijeća ili zamoljenim sucem. U tom slučaju, ako su stranke uredno pozvane, ročište će se održati.

Ako se u istom postupku ponovno udovolji uvjetima za mirovanje, smatrat će se da je tužba povučena.

Članak 217.

U slučaju mirovanja postupka nastupaju iste pravne posljedice kao i pri prekidu postupka, osim što rokovi određeni zakonom ne prestaju teći.

Postupak miruje dok jedna stranka ne predloži da se postupak nastavi. Takav prijedlog ne može se staviti prije nego što proteknu tri mjeseca od dana kad je nastupilo mirovanje postupka.

Ako nijedna stranka u roku od četiri mjeseca od dana kad je nastupilo mirovanje postupka ne stavi prijedlog za nastavljanje postupka, smatra se da je tužba povučena.

U rješenju kojim se utvrđuje mirovanje postupka naznačit će se od kojeg dana postupak miruje i upozorit će se stranke na pravne posljedice iz st. 1. do 3. ovog članka.

Članak 218.

Žalba protiv rješenja kojim se utvrđuje (članak 212.) ili određuje (članak 213.) prekid postupka te protiv rješenja kojim se utvrđuje mirovanje postupka (članak 216.) ne zadržava nastupanje pravnih učinaka rješenja.

Ako je sud na ročištu odbio prijedlog za prekid postupka i odlučio da se postupak odmah nastavi, protiv tog rješenja nije dopuštena posebna žalba.

Članak 219.

Svaka stranka je dužna iznijeti činjenice i predložiti dokaze na kojima temelji svoj zahtjev ili kojim pobija navode i dokaze protivnika.

Sud može tijekom postupka, kad ocijeni da je to svrsishodno za pravilno rješenje spora, upozoriti stranke na njihovu dužnost iz stavka 1. ovoga članka, a osobito na potrebu iznošenja odlučnih činjenica i predlaganja određenih dokaza te iznijeti razloge zbog kojih smatra da je to potrebno.

Članak 223.a

U sporovima čija vrijednost predmeta spora u postupku pred općinskim sudovima ne prelazi 5.000,00 kuna, a u postupku pred trgovačkim sudovima 10.000,00 kuna sud može, ako ocijeni da bi utvrđivanje činjenica važnih za rješenje spora moglo biti povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima, o postojanju tih činjenica zaključiti po slobodnoj ocjeni uzimajući u obzir isprave koje su stranke priložile te njihove iskaze ako je sud izveo dokaz saslušanjem stranaka (članak 264.).

Članak 241.

Stranka koja predlaže da se određena osoba sasluša kao svjedok mora prije toga naznačiti o čemu ona treba svjedočiti i navesti njezino ime i prezime, zanimanje i boravište.

Članak 242.

Svjedoci se pozivaju dostavom pisanog poziva u kojem se navodi prezime i ime i zanimanje pozvanoga, vrijeme i mjesto dolaska, predmet u vezi s kojim se poziva i naznaka da se poziva kao svjedok. U pozivu će se svjedok upozoriti na posljedice neopravdanog izostanka (članak 248.) i na pravo na naknadu troškova (članak 249.).

Svjedoci koji se zbog starosti, bolesti ili teških tjelesnih mana ne mogu odazvati pozivu saslušati će se u svom stanu.

Članak 243.

Svjedoci se saslušavaju pojedinačno i bez prisutnosti svjedoka koji će se kasnije saslušavati. Svjedok je dužan odgovore davati usmeno.

Svjedok će se najprije opomenuti da je dužan govoriti istinu i da ne smije ništa prešutjeti, a nakon toga će se upozoriti na posljedice davanja lažnog iskaza.

Zatim će se svjedok pitati za ime i prezime, ime oca, zanimanje, boravište, mjesto rođenja, godine života i njegov odnos sa strankama.

Članak 251.

Vještačenje obavljaju vještaci koje određuje parnični sud.

Prije nego što odredi koje će osobe uzeti za vještake sud će o tome saslušati stranke. U hitnim slučajevima sud može odrediti vještaka iako prije toga stranke nisu saslušane.

Parnični sud može ovlastiti predsjednika vijeća ili zamoljenog suca da oni odrede vještaka ako je njima povjereno izvođenje dokaza vještačenjem.

Umjesto određenog vještaka sud može uvijek odrediti drugog vještaka.

Članak 254.

Vještak može biti izuzet iz istih razloga iz kojih može biti izuzet sudac, ali se za vještaka može uzeti i osoba koja je već bila saslušana kao svjedok.

Stranka je dužna podnijeti zahtjev za izuzeće vještaka čim sazna da postoji razlog za izuzeće, a najkasnije prije početka izvođenja dokaza vještačenjem. Ako je sud prije određivanja vještaka saslušao stranku o osobi vještaka, stranka se dužna tom prilikom izjasniti o izuzeću.

U zahtjevu za izuzeće vještaka stranka je dužna navesti okolnosti na kojima temelji svoj zahtjev za izuzeće.

O zahtjevu za izuzeće odlučuje parnični sud. Sudac zamoljenog suda i predsjednik vijeća odlučuju o izuzeću ako im je povjereno izvođenje dokaza vještačenjem.

Protiv rješenja kojim se prihvaća zahtjev za izuzeće nije dopuštena žalba, a protiv rješenja kojim se zahtjev odbija nije dopuštena posebna žalba.

Ako je stranka saznala za razlog izuzeća poslije obavljenog vještačenja i prigovara vještačenju iz tog razloga, sud će postupiti kao da je zahtjev za izuzeće stavljen prije obavljenog vještačenja.

Članak 257.

Vještaci se pozivaju dostavom pisanog poziva u kojem se navodi ime i prezime i zanimanje pozvanoga, vrijeme i mjesto dolaska, predmet u vezi s kojim se poziva i naznaka da se poziva kao vještak. U pozivu će se vještak upozoriti na posljedice neopravdanog izostanka (članak 255.) i na pravo na naknadu troškova (članak 256.).

Članak 258.

Prije početka vještačenja pozvat će se vještak da predmet vještačenja brižljivo razmotri, da točno navede sve što opazi i nađe i da svoje mišljenje iznese savjesno i u skladu s pravilima znanosti i vještine, a upozorit će se i na posljedice davanja lažnog iskaza.

Nakon toga će se vještak pitati za ime i prezime, ime oca, zanimanje, boravište, mjesto rođenja, godine života i njegov odnos sa strankom.

Članak 260.

Sud će odrediti hoće li vještak iznijeti svoj nalaz i mišljenje samo usmeno na raspravi ili ih podnijeti i u pisanom obliku prije rasprave. Sud će odrediti rok za pismeno podnošenje nalaza i mišljenja.

Vještak mora uvijek obrazložiti svoje mišljenje.

Sud će, po mogućnosti, dostaviti strankama pisani nalaz i mišljenje prije ročišta na kojem će se o njima raspravljati.

Odredba članka 255. stavka 3. ovoga Zakona primijenit će se na odgovarajući način i kada vještak svoj nalaz i mišljenje ne podnese u roku koji mu je sud odredio.

Članak 272.

Ako postoji opravdana bojazan da se neki dokaz neće moći izvesti ili da će njegovo kasnije izvođenje biti otežano, može se u tijeku, a i prije pokretanja parnice predložiti da se taj dokaz izvede.

U postupku za osiguranje dokaza ne može se izvesti dokaz saslušanjem stranaka.

Osiguranje dokaza može se tražiti i nakon što odluka kojom se postupak završava postane pravomoćna, ako je to potrebno prije ili u tijeku postupka po izvanrednim pravnim lijekovima.

Članak 277.

Nakon primitka tužbe obavljaju se pripreme za glavnu raspravu.

Te pripreme obuhvaćaju prethodno ispitivanje tužbe, dostavu tužbe tuženiku na odgovor, održavanje pripremnog ročišta i zakazivanje glavne rasprave.

U sporovima koje sudi vijeće glavnu raspravu priprema predsjednik vijeća, koji je ovlašten donositi sve odluke i poduzimati sve radnje koje je tijekom pripremanja glavne rasprave ovlašten donositi, odnosno poduzimati sudac pojedinac.

U tijeku pripremanja glavne rasprave stranke mogu upućivati podneske u kojima će navesti činjenice koje treba utvrditi te dokaze čije izvođenje predlažu u skladu s ovim Zakonom.

U sporovima koje sudi vijeće predsjednik vijeća može radi pripreme glavne rasprave održati pripremno ročište u skladu s ovim Zakonom.

Odluke koje u pripremanju glavne rasprave predsjednik vijeća može donijeti tek na pripremnom ročištu, sudac pojedinac može donijeti tek na ročištu za glavnu raspravu.

Članak 278.

U tijeku pripremanja glavne rasprave do ročišta za glavnu raspravu sud je ovlašten odlučivati: o stupanju prethodnika u parnicu, o sudjelovanju umješaka, o osiguranju dokaza, o preinaci tužbe, o troškovima postupka u slučaju povlačenja tužbe, o prekidu ili mirovanju postupka, o privremenim mjerama osiguranja, o spajanju parnica, o razdvajanju postupka, o određivanju sudskih rokova ili njihovu produljenju, o zakazivanju ročišta ili njihovoj odgodi, o povratu u prijašnje stanje zbog propuštanja roka ili ročišta, o oslobođenju stranke od plaćanja troškova postupka, o osiguranju parničnih troškova, o polaganju predujma na ime troškova za poduzimanje pojedinih radnji u postupku, o postavljanju privremenog zastupnika, o dostavi sudskih pismena, o mjerama za ispravljanje podnesaka, o urednosti punomoći te o svim pitanjima koja se tiču upravljanja postupkom.

Protiv odluka koje donosi sud u tijeku pripremanja glavne rasprave, a koje se odnose na upravljanje postupkom, nije dopuštena žalba.

Članak 282.

Nakon prethodnog ispitivanja tužbe sud donosi rješenje kojim se tužba odbacuje ako utvrdi da rješavanje o tužbenom zahtjevu ne ide u sudsku nadležnost (čl. 26.) ili da je tužba podnesena nepravovremeno, ako je posebnim propisima određen rok za podnošenje tužbe.

Sud donosi i rješenje kojim se sud oglašava nenadležnim (čl. 17. i 20.) i predmet ustupa drugome redovnom sudu.

Članak 284.

Ako sud smatra da se na temelju tužbe može dalje postupati, naredit će da se primjerak tužbe dostavi tuženiku radi podnošenja pisanog odgovora na tužbu. Sud je dužan u pozivu upozoriti tuženika na pravne posljedice nedavanja odgovora na tužbu (članak 331.b).

Sud može iznimno, ako to zahtijevaju posebne okolnosti pojedinog slučaja, a osobito ako je to potrebno radi odlučivanja o prijedlogu za određivanje privremenih mjera, odmah zakazati ročište i narediti da se primjerak tužbe dostavi tuženiku.

Članak 285.

U odgovoru na tužbu tuženik se može očitovati o zahtjevima i navodima tužbe te predložiti dokaze kojima potkrepljuje te navode. Uz odgovor na tužbu tuženik je dužan priložiti isprave na koje se poziva ako je to moguće.

Odgovor na tužbu podnosi se u roku koji odredi sud, ali taj rok ne može biti kraći od petnaest niti duži od trideset dana.

Nakon što tuženik podnese odgovor na tužbu, u sporovima koje sudi vijeće predsjednik vijeća će ocijeniti je li s obzirom na prijedloge i navode stranaka potrebno zakazati pripremno ročište ili se odmah može zakazati ročište za glavnu raspravu.

Tuženik može u pisanom obliku odgovoriti na tužbu iako mu to sud nije naredio.

Nakon što primi odgovor na tužbu, sud može donositi sva rješenja koja može donositi u tijeku prethodnog ispitivanja tužbe.

Članak 286.

Pripremno ročište treba odrediti tako da strankama ostane dovoljno vremena za pripremu, a najmanje osam dana od primitka poziva.

U pozivu za pripremno ročište naložit će se strankama da na ročište donesu sve isprave koje im služe za dokaz, a i sve predmete koje treba razgledati u sudu.

U pozivu za pripremno ročište predsjednik vijeća je dužan upozoriti stranke na pravne posljedice propuštanja da na tom ročištu ili najkasnije na prvom ročištu za glavnu raspravu iznesu nove činjenice i predlože nove dokaze (članak 299.).

Ako je potrebno da se za pripremno ročište pribave spisi, isprave ili predmeti koji se nalaze kod suda ili kod kojega drugog državnog tijela ili pravne, odnosno fizičke osobe kojoj je povjereno vršenje javnog ovlaštenja, sud će narediti, ako su stranke to predložile, da se ti predmeti, odnosno isprave pravodobno pribave.

Članak 287.

Pripremno ročište počinje izlaganjem tužbe, a nakon toga tuženik iznosi svoj odgovor na tužbu.

Kad bude potrebno, predsjednik vijeća zatražit će od stranaka razjašnjenje u vezi s njihovim navodima ili prijedlozima.

Članak 288.

Na pripremnom ročištu najprije se raspravlja o pitanjima koja se odnose na smetnje za daljnji tijek postupka, bilo da je predsjednik vijeća nakon ispitivanja tužbe odgodio rješavanje tih pitanja bilo da su ona pokrenuta u odgovoru na tužbu ili na pripremnom ročištu. O tim se pitanjima mogu na pripremnom ročištu izvoditi dokazi kad je to potrebno.

Osim rješenja koja je ovlašten donositi nakon prethodnog ispitivanja tužbe na pripremnom ročištu predsjednik vijeća donosi i rješenje o odbacivanju tužbe, ako utvrdi da o tužbenom zahtjevu već teče parnica, da je stvar pravomoćno presuđena, da je o predmetu spora sklopljena sudska nagodba ili da ne postoji pravni interes tužitelja za podnošenje tužbe za utvrđenje.

Ako predsjednik vijeća ne prihvati prigovor da postoji koja od smetnji za vođenje postupka iz stavka 2. ovog člana, nastavit će se s raspravljanjem, a odluku o prigovoru donijet će vijeće posebno ili zajedno s odlukom o glavnoj stvari.

Na pripremnom ročištu predsjednik vijeća ima u pogledu upravljanja postupkom sva ovlaštenja koja imaju predsjednik vijeća i vijeće na glavnoj raspravi.

Članak 289.

Kad utvrdi da ne postoje smetnje za daljnje vođenje postupka, predsjednik će vijeća, prema rezultatima raspravljanja na pripremnom ročištu, odlučiti koji će se od predloženih svjedoka i vještaka pozvati na glavnu raspravu i koji će se drugi od predloženih dokaza pribaviti. O tome koji će se od tih dokaza izvesti odlučuje vijeće na glavnoj raspravi.

Ako predsjednik vijeća ne prihvati prijedloge stranaka o dokazima, stranke mogu svoje prijedloge ponoviti na glavnoj raspravi.

Članak 290.

Ako je koja od stranaka predložila da se neke sporne činjenice utvrde vještačenjem, predsjednik vijeća će imenovati vještake, odlučiti o zahtjevima za njihovo izuzeće i pozvati jednu ili obje stranke da polože svotu potrebnu za troškove vještaka.

Imenovane vještake sud će obavijestiti o predmetu koji treba razgledati i pozvati ih da do glavne rasprave pripreme svoj nalaz i mišljenje (članak 260. stavak 1.).

Na prijedlog koje od stranaka, ako ocijeni da je to potrebno, predsjednik vijeća može obaviti uviđaj izvan suda. Ako se taj uviđaj obavlja uz sudjelovanje vještaka, primijenit će se pri tome odredbe st. 1. i 2. ovog članka.

Članak 291.

Ako na pripremno ročište ne dođe tužitelj ili ne dođe tuženik, a nema uvjeta za donošenje presude zbog izostanka, predsjednik vijeća raspravljat će s prisutnom strankom.

Članak 292.

Na pripremnom ročištu predsjednik vijeća, u pravilu, saopćava strankama dan i sat kad će se održati ročište za glavnu raspravu.

Članak 293.

Ročište za glavnu raspravu zakazuje sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća.

Uz poziv na glavnu raspravu tuženiku će se dostaviti tužba, ako mu već prije nije bila dostavljena.

Sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća pozvat će na ročište stranke te svjedoke i vještake koje je odlučio pozvati na glavnu raspravu. Ako pripremno ročište nije održano, sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća odlučit će koje će od svjedoka što su ih stranke predložile pozvati, a stranke će upozoriti da mogu na ročište dovesti i druge svjedoke.

Odredbe članka 286. ovog Zakona primijenit će se i pri zakazivanju ročišta za glavnu raspravu.

Članak 295.

Ako s prvog ročišta za glavnu raspravu izostane tužitelj, ili ako na to ročište ne dođe tuženik, a nema uvjeta za donošenje presude zbog izostanka te kad s kojega kasnijeg ročišta izostane tužitelj ili tuženik, rasprava se može održati.

Članak 296.

Ako stranka ili zakonski zastupnik stranke nije u stanju jasno i određeno izjasniti se o predmetu o kojemu se raspravlja, a nema punomoćnika, sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća upozorit će je na potrebu da uzme punomoćnika.

Ako stranka ne može odmah uzeti punomoćnika, sud će na njezin prijedlog odgoditi ročište.

Članak 297.

Ako nije prije toga održano pripremno ročište, prvo ročište za glavnu raspravu počinje izlaganjem tužbe, a nakon toga tuženik odgovara na navode tužbe.

Ako je prije glavne rasprave održano pripremno ročište, predsjednik vijeća upoznat će vijeće s tijekom i rezultatima toga ročišta.

Stranke mogu dopuniti izlaganje predsjednika vijeća.

U daljnjem tijeku rasprave raspravljat će se o prijedlozima stranaka i činjeničnim navodima kojima stranke obrazlažu svoje prijedloge odnosno pobijaju prijedloge protivnika, a i o dokazima ponuđenim s njihove strane, izvodit će se dokazi i raspravljati o rezultatima njihova izvođenja.

Stranke mogu iznositi i svoja pravna shvaćanja koja se odnose na predmet spora.

Kad je u ovom Zakonu predviđeno da stranka može staviti određeni prigovor ili prijedlog ili poduzeti kakvu drugu parničnu radnju dok se tuženik na glavnoj raspravi ne upusti u raspravljanje o glavnoj stvari, takav prigovor, odnosno prijedlog stranka može staviti, odnosno drugu parničnu radnju poduzeti dok tuženik ne završi svoj odgovor na tužbu.

Članak 298.

Sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća postavljanjem pitanja i na drugi svrsishodan način nastojat će da se tijekom rasprave iznesu sve odlučne činjenice, da se dopune nepotpuni navodi stranaka o važnim činjenicama, da se označe ili dopune dokazna sredstva koja se odnose na navode stranaka i, uopće, da se dadu sva razjašnjenja potrebna da bi se utvrdilo činjenično stanje važno za odluku. U mjeri u kojoj je to potrebno radi ostvarivanja toga cilja, sud će sa strankama razmotriti i pravna pitanja spora.

Članak 299.

Stranke su dužne već u tužbi i odgovoru na tužbu, na pripremnom ročištu ili najkasnije na prvom ročištu za glavnu raspravu ako pripremno ročište nije održano iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve, predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznijetih činjenica te se izjasniti o činjeničnim navodima i dokaznim prijedlozima protivne stranke.

Stranke mogu i kasnije tijekom glavne rasprave iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze, ali su dužne naknaditi troškove koji time budu izazvani protivnoj stranci, osim ako potreba za iznošenjem novih činjenica i predlaganja novih dokaza nije izazvana ponašanjem protivne stranke. Na zahtjev protivne stranke, sud će bez odgode rješenjem odlučiti o naknadi takvih troškova rješenjem. Protiv toga rješenja posebna žalba nije dopuštena, a ovrha se na temelju njega može tražiti prije njegove pravomoćnosti.

Stranke mogu i između ročišta za glavnu raspravu upućivati podneske u kojima će iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze. Odredba stavka 2. ovoga članka primijenit će se i u tom slučaju na odgovarajući način.

Članak 300.

Izvođenje dokaza određuje sud rješenjem o kojemu će se naznačiti sporna činjenica o kojoj treba izvesti dokaz i dokazno sredstvo.

Predložene dokaze koje ne smatra važnim za odluku sud će odbiti i u rješenju naznačiti razlog odbijanja.

Protiv rješenja kojim se određuje ili odbija izvođenje dokaza nije dopuštena posebna žalba.

Sud nije u daljnjem tijeku parnice vezan za svoje prijašnje rješenje o izvođenju dokaza.

Članak 312.

Izvan ročišta za glavnu raspravu sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća donosi rješenje o ispitivanju podneska, o postavljenju privremenog zastupnika, o urednosti punomoći, o polaganju predujma na ime troškova za poduzimanje pojedinih radnji u postupku, o oslobođenju od plaćanja troškova postupka, o osiguranju parničnih troškova, o dostavi sudskih pismena, o osiguranju dokaza, o privremenim mjerama osiguranja, o prekidu i mirovanju postupka, o troškovima postupka u slučaju povlačenja tužbe, o zakazivanju ročišta i njihovoj odgodi, o spajanju parnica te o određivanju rokova i njihovu produljivanju.

Sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća isto je tako ovlašten da, nakon što primi zapisnik o izvođenju dokaza pred zamoljenim sucem, odredi da se obave potrebni ispravci ili dopune.

Izvan ročišta za glavnu raspravu sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća ovlašten je da u povodu izjave tuženika odnosno tužitelja, dane u pisanom obliku ili na zapisnik kod parničnog suda, donese presudu na temelju priznanja odnosno presudu na temelju odricanja te da primi na zapisnik sudsku nagodbu.

Članak 332.

Kad tuženik kojemu tužba nije dostavljena na odgovor, već mu je samo dostavljena zajedno s pozivom na ročište, ne dođe na pripremno ročište do njegova zaključenja, ili na prvo ročište za glavnu raspravu ako pripremno ročište nije održano, ili ako dođe na ta ročišta, ali se neće upustiti u raspravljanje ili se udalji s ročišta, a ne ospori tužbeni zahtjev sud će na prijedlog tužitelja ili po službenoj dužnosti donijeti presudu kojom se prihvaća tužbeni zahtjev (presuda zbog izostanka) ako je udovoljeno ovim uvjetima:

- 1) ako je tuženik bio uredno pozvan,
- 2) ako tuženik nije podneskom osporio tužbeni zahtjev,
- 3) ako osnovanost tužbenog zahtjeva proizlazi iz činjenica navedenih u tužbi,

4) ako činjenice na kojima se temelji tužbeni zahtjev nisu u protivnosti s dokazima koje je sam tužitelj podnio ili s činjenicama koje su općepoznate,

5) ako ne postoje općepoznate okolnosti iz kojih proizlazi da su tuženika spriječili opravdani razlozi da dođe na ročište.

Neće se donijeti presuda zbog izostanka i kad je udovoljeno uvjetima iz stavka 1. ovog članka ako sud nađe da je riječ o zahtjevu kojim stranke ne mogu raspolagati (članak 3. stavak 3.).

Donošenje presude zbog izostanka odgodit će se ako je potrebno da se o okolnostima iz stavka 2. ovog članka prije toga pribave obavijesti.

Ako iz činjenica navedenih u tužbi ne proizlazi osnovanost tužbenog zahtjeva, a tužba na ročištu nije preinačena, sud će donijeti presudu kojom se tužbeni zahtjev odbija.

Donošenje presude zbog izostanka može se odgoditi i ako nema dokaza da je tuženik uredno pozvan, a nesumnjivo je da mu je poziv upućen. U tom slučaju predsjednik vijeća odredit će rok, koji ne može biti duži od trideset dana za dostavu u zemlji odnosno duži od šest mjeseci za dostavu u inozemstvu, da se izvidi je li tuženik uredno pozvan. Ako se u tom roku utvrdi da je tuženik bio uredno pozvan, predsjednik vijeća donijet će presudu zbog izostanka.

Protiv rješenja kojim se odbija prijedlog tužitelja da se donese presuda zbog izostanka žalba nije dopuštena.

U slučajevima predviđenim u st. 3. i 5. ovog članka presudu zbog izostanka sud može donijeti bez saslušanja stranaka.

Donošenje i objava presude

Članak 335.

Presuda se donosi i objavljuje u ime Republike Hrvatske.

Kad se glavna rasprava održava pred vijećem, presudu donose predsjednik vijeća i članovi vijeća koji su sudjelovali na ročištu na kojemu je glavna rasprava zaključena.

Presuda se donosi odmah nakon zaključenja glavne rasprave i nju objavljuje sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća.

U složenijim predmetima sud može odgoditi donošenje presude za petnaest dana od dana zaključenja glavne rasprave. U takvu slučaju u istom roku sud će održati ročište na kojem će objaviti presudu. To je ročište sud dužan zakazati na ročištu na kojem je glavna rasprava zaključena. Ročište na kojem se presuda objavljuje održat će se neovisno o tome jesu li stranke o njemu obaviještene, odnosno jesu li pristupile na to ročište.

Članak 336.

Kad se presuda objavljuje sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća javno će pročitati izreku i saopćiti ukratko razloge presude.

Pri objavi presude može se saopćiti da je sud odlučio da se o odmjeravanju troškova naknadno odluči. U takvu slučaju u sporovima koje sudi vijeće troškove odmjerava predsjednik vijeća, a odluka se unosi u pisani sastav presude.

Ako je javnost na glavnoj raspravi bila isključena, izreka presude uvijek će se javno pročitati, a sud će odlučiti hoće li se i koliko isključiti javnost pri objavi razloga presude.

Svi prisutni saslušat će čitanje izreke presude stojeći.

Pisana izrada i dostava presude

Članak 337.

Presuda se mora izraditi i otpremiti u roku od trideset dana od donošenja. Predsjednik suda može na temelju obrazloženog prijedloga suca pojedinca, odnosno predsjednika vijeća dopustiti produženje toga roka za daljnjih trideset dana.

Izvornik presude potpisuje sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća.

Strankama se dostavlja ovjeren prijepis presude s uputom o pravu na izjavljivanje pravnog lijeka protiv presude.

Članak 337.a

U slučaju dulje odsutnosti ili nastupanja drugih iznimnih okolnosti (smrt, iznenadna teška bolest i dr.) zbog kojih sudac nije u mogućnosti izraditi ili potpisati odluku koju je objavio, odluku će po nalogu predsjednika suda izraditi i potpisati drugi sudac.

Neizrađena odluka izradit će se prema sadržaju proglašene odluke i prema podacima iz spisa.

Članak 338.

Pisana izrađena presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.

Uvod presude sadrži: naznaku da se presuda izriče u ime Republike Hrvatske, naziv suda, ime i prezime suca pojedinca, odnosno predsjednika vijeća, suca izvjestitelja i članova vijeća, ime i prezime ili naziv te prebivalište ili boravište, odnosno sjedište stranaka, njihovih zastupnika i punomoćnika, kratku oznaku predmeta spora, dan zaključenja glavne rasprave, naznaku stranaka, njihovih zastupnika i punomoćnika koji su toj raspravi prisustvovali te dan kad je presuda donesena.

Izreka presude sadrži odluku suda o prihvaćanju ili odbijanju pojedinih zahtjeva koji se tiču glavne stvari i sporednih traženja te odluku o postojanju ili nepostojanju potraživanja istaknutog radi prebijanja (članak 333).

U obrazloženju sud će izložiti zahtjeve stranaka, činjenice koje su iznijele i dokaze koje su predložile, koje je od tih činjenica utvrđivao, zašto i kako ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem, koje je dokaze izvodio i zašto te kako ih je ocijenio; sud će posebno navesti koje je odredbe materijalnog prava primijenio odlučujući o zahtjevima stranaka, a izjasnit će se, ako je to potrebno, i o stavovima stranaka o pravnoj osnovi spora te o njihovim prijedlozima i prigovorima o kojima nije dao svoje razloge u odlukama koje je već donio tijekom postupka.

U obrazloženju presude zbog ogluhe, presude zbog izostanka, presude na temelju priznanja ili presude na temelju odricanja iznijet će se samo razlozi koji opravdavaju donošenje takvih presuda.

Ako su se stranke nakon proglašenja presude odrekle prava na žalbu te ako nisu izričito zatražile da presuda koja će im biti dostavljena bude obrazložena, sud neće posebno obrazložiti donesenu presudu, već će samo naznačiti da su se stranke odrekle prava na žalbu i da zbog toga presuda nije obrazložena.

Članak 347.

Odredbe čl. 328., 334. st. 2., čl. 335. st. 2., čl. 336. st. 2. i čl. 337. do 342. ovog zakona na odgovarajući će se način primjenjivati i na rješenja.

Članak 348.a

Žalba protiv prvostupanjske presude kojom se fizičkoj osobi koja ne obavlja registriranu djelatnost nalaže isplata tražbine čija glavnica ne prelazi 5.000,00 kuna, odnosno kojom se fizičkoj osobi koja obavlja registriranu djelatnost u pravnoj stvari u vezi s tom djelatnošću ili pravnoj osobi nalaže isplata tražbine čija glavnica ne prelazi 10.000,00 kuna, ne odgađa ovrhu.

Ako se u sudskoj odluci nekoj od osoba iz stavka 1. ovoga članka nalaže samo da naknadi troškove postupka u iznosu koji ne prelazi iznose navedene u toj odredbi, žalba protiv takve odluke o naknadi troškova postupka ne odgađa ovrhu.

Članak 368.

Drugostupanjski će sud presudom odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu kad ustanovi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija, a ni razlozi na koje pazi po službenoj dužnosti.

Drugostupanjski sud će presudom odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu ako utvrdi da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo, ali da je pravilnom primjenom materijalnog prava trebalo jednako odlučiti o tužbenom zahtjevu.

Članak 373.b

Drugostupanjski sud odlučuje o žalbi, u pravilu, bez rasprave.

Kad vijeće drugostupanjskog suda nađe da je radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja potrebno da se pred drugostupanjskim sudom ponove već izvedeni dokazi, zakazat će raspravu pred drugostupanjskim sudom.

Vijeće drugostupanjskog suda može odlučiti da se rasprava pred tim sudom provede i kad ocijeni da bi se tako mogle otkloniti bitne povrede odredaba parničnog postupka u prvostupanjskom postupku i da zbog toga ne bi bilo svrhovito presudu ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U slučaju iz stavka 3. ovoga članka sudac izvjestitelj drugostupanjskog suda može zatražiti od suca pojedinca ili predsjednika vijeća prvostupanjskog suda da dâ objašnjenja o tim bitnim povredama ili da provede potrebne izviđaje radi provjere istinitosti navoda o tome jesu li počinjene.

Članak 377.

Prvostupanjski sud dužan je izvesti sve parnične radnje i raspraviti sva sporna pitanja na koja je upozorio drugostupanjski sud u svom rješenju.

Na novoj glavnoj raspravi stranke mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze.

Ako presuda bude ukinuta zato što je presudu donio nenadležni sud, nova rasprava pred prvostupanjskim sudom održat će se prema odredbama koje važe za održavanje glavne rasprave u slučaju kad se izmijeni sastav suda (članak 315. stavak 3.).

Članak 382.

Stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostupanjske presude:

- 1) ako vrijednost predmeta spora pobijanog dijela presude prelazi 200.000,00 kuna,
- 2) ako je presuda donesena u sporu o postojanju ugovora o radu, odnosno prestanku radnog odnosa ili radi utvrđenja postojanja radnog odnosa,
- 3) ako je drugostupanjska presuda donesena prema odredbama članka 373.a i 373.b ovoga Zakona.

U slučajevima u kojima je ne mogu podnijeti prema odredbi stavka 1. ovoga članka, stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostupanjske presude ako odluka u sporu ovisi o rješenju nekoga materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, primjerice:

- 1) ako o tom pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo shvaćanje odlučujući u pojedinim predmetima na odjelnoj sjednici, a riječ je o pitanju o kojemu postoji različita praksa drugostupanjskih sudova,

- 2) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje, ali je odluka drugostupanjskoga suda utemeljena na shvaćanju koje nije podudarno s tim shvaćanjem,

- 3) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje i presuda se drugostupanjskoga suda temelji na tom shvaćanju, ali bi – osobito uvažavajući razloge iznesene tijekom prethodnoga prvostupanjskoga i žalbenoga postupka, zbog promjene u pravnom sustavu uvjetovane novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima te odlukom Ustavnoga suda Republike Hrvatske, Europskoga suda za ljudska prava ili Europskog suda – trebalo preispitati sudsku praksu.

U reviziji iz stavka 2. ovoga članka stranka treba određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg ju je podnijela uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose te izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Revizija se podnosi u roku od trideset dana od dana dostave drugostupanjske presude.

Članak 437.a

U postupku u parnicama iz radnih odnosa prvostupanjska se odluka u povodu žalbe može ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje najviše jedanput.

Ako drugostupanjski sud nađe da bi prvostupanjsku odluku trebalo ukinuti i nakon što je ona bila već jedanput ukinuta u povodu žalbe i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, drugostupanjski će sud sam provesti postupak uz odgovarajuću primjenu odredaba o postupku pred prvostupanjskim sudom radi otklanjanja nedostataka zbog kojih bi prvostupanjsku odluku trebalo ponovno ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka odredbe članka 373.a do 373.c ovoga Zakona primjenjuju se na odgovarajući način.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka revizija iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona je uvijek dopuštena.

Članak 451.

Nepravodobne, nepotpune ili nedopuštene prigovore odbacit će sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća, bez održavanja ročišta.

Ako su prigovori podneseni pravodobno, sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća ocijenit će je li potrebno da zakaže pripremno ročište ili može odmah odrediti ročište za glavnu raspravu.

U odluci o glavnoj stvari sud će odlučiti da li se platni nalog u cijelosti ili djelomično održava na snazi ili se ukida.

Članak 452.

Ako tuženik prigovori da nisu postojale zakonske osnove za izdavanje platnog naloga (čl. 446. i 447.) ili da postoje smetnje za daljnji tijek postupka, sud će najprije odlučiti o tom prigovoru. Ako ustanovi da je takav prigovor osnovan, ukinut će rješenjem platni nalog i nakon pravomoćnosti rješenja otpočeti raspravljanje o glavnoj stvari, kad takvu raspravljanju ima mjesta.

Ako sud ne prihvati taj prigovor, prijeći će na raspravljanje o glavnoj stvari, a rješenje suda unijet će se u odluku o glavnoj stvari.

Ako u povodu prigovora nedospjelosti sud ustanovi da je zahtjev tužbe dospio nakon izdavanja platnog naloga, ali prije zaključenja glavne rasprave, sud će presudom ukinuti platni nalog i odlučiti o tužbenom zahtjevu (članak 326. stavak 1.).

Članak 457.

Ako u ovoj glavi ne postoje posebne odredbe, u postupku u sporovima male vrijednosti primjenjivat će se ostale odredbe ovog Zakona.

U postupku u sporovima male vrijednosti provodit će se prethodni postupak uz odgovarajuću primjenu glave dvadesete ovoga Zakona o pripremanju glavne rasprave, ako odredbama ove glave nije drukčije određeno.

Članak 461.a

U postupku u sporovima male vrijednosti stranke su dužne iznijeti činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze kojima se utvrđuju te činjenice, najkasnije do zaključenja prethodnog postupka (članak 461.k stavak 1.).

Članak 461.c

U postupku u sporovima male vrijednosti protutužba (članak 189. stavak 1.) se može podnijeti do zaključenja prethodnog postupka (članak 461.k).

U postupku u sporovima male vrijednosti tužitelj može preinačiti tužbu do zaključenja prethodnog postupka (članak 461.k). Ako je tužba preinačena na ročištu na kojem tuženik nije nazočan, sud neće odgoditi ročište, već će o preinaci odlučiti neovisno o tome što se tuženik nije izjasnio o preinaci (članak 190. stavak 2.).

U postupku u sporovima male vrijednosti tužitelj može sve do zaključenja prethodnog postupka (članak 461.k) svoju tužbu preinačiti i tako da umjesto prvobitnog tuženika tuži drugu osobu.

Članak 461.d

U postupku u sporovima male vrijednosti tuženik može imenovati prethodnika (članak 210. stavak 1.) do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari (članak 461.h).

Članak 461.e

U postupku u sporovima male vrijednosti sud može do zaključenja prethodnoga postupka, kad ocijeni da je to svrhovito za pravilno rješenje spora, upozoriti stranke na

njihovu dužnost da iznesu činjenice i predlože dokaze na kojima temelje svoje zahtjeve ili kojima pobijaju navode i dokaze protivnika (članak 219. stavak 2.).

Članak 461.f

U postupku u sporovima male vrijednosti sud će tijekom pripremanja glavne rasprave uvijek zakazati pripremno ročište, u skladu s ovim Zakonom.

Na ročištu iz stavka 1. ovoga članka sud može donositi sve odluke koje može donijeti i na glavnoj raspravi.

Članak 461.g

U postupku u sporovima male vrijednosti sud će u pozivu iz članka 284. stavka 1. ovoga Zakona tuženika pozvati da već u odgovoru na tužbu iznese sve bitne činjenice i da predloži sve važne dokaze te će upozoriti da stranke nakon zaključenja prethodnog postupka ne mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze.

U pozivu iz stavka 1. ovoga članka sud će uvijek odrediti i ročište koje će se održati ako tuženik pravodobno podnese odgovor na tužbu (članak 286.), odnosno, ako tuženik ne podnese pravodobno odgovor na tužbu, na tom će ročištu objaviti presudu zbog ogluhe čiji će pisani otpravak dostaviti izravno strankama. Taj će se poziv dostaviti i tužitelju.

Na ročištu iz stavka 2. ovoga članka objavit će se presuda zbog ogluhe i ako izostanu jedna ili obje stranke. Na tom ročištu strankama će se uručiti i pisani otpravak presude. Ako se to bude moglo učiniti, na tom će se ročištu odrediti novo ročište za uručenje presude. Stranke se o ročištu za uručenje presude neće posebno obavještavati. Stranci izostaloj s ročišta za uručenje presude dostava presude će se obaviti stavljanjem presude na oglasnu ploču suda.

Ako s ročišta za uručenje presude izostane stranka koju kao opunomoćenik zastupa odvjetnik kojemu se dostava obavlja preko pretinca u sudu kojem treba uručiti presudu (članak 134.b stavak 2.), dostava će se obaviti na način propisan odredbom članka 134.b ovoga Zakona.

Smatrat će se da je dostava obavljena istekom osmog dana od dana stavljanja presude na oglasnu ploču suda.

U pozivu iz stavka 1. ovoga članka stranke će se upozoriti da će se, ako tuženik podnese odgovor na tužbu, zakazano ročište održati te da će se na tom ročištu, ako za to budu ispunjeni uvjeti, zaključiti prethodni postupak i provesti glavna rasprava. U tom pozivu stranke će se upozoriti i na način dostave presude zbog ogluhe prema odredbi stavka 4. ovoga članka.

U slučaju iz članka 284. stavka 2. ovoga Zakona sud će zakazati pripremno ročište.

Na ročištu iz stavka 2. ovoga članka presudu može objaviti i uručiti strankama i sudski savjetnik.

Članak 461.h

U postupku u sporovima male vrijednosti u slučajevima za koje je ovim Zakonom predviđeno da stranka može staviti određeni prigovor ili prijedlog ili poduzeti kakvu drugu parničnu radnju dok se tuženik ne upusti u raspravljanje o glavnoj stvari, takav prigovor, odnosno prijedlog stranka može staviti, odnosno poduzeti drugu parničnu radnju, dok tuženik na pripremnom ročištu ne završi svoj odgovor na tužbu.

Na pripremnom ročištu prigovor radi prebijanja ili prigovor zastare se mogu istaknuti do donošenja rješenja o zaključenju prethodnoga postupka. Drugi materijalnopравни prigovori

mogu se isticati i nakon toga, ali se radi njihova opravdanja ne mogu iznositi nove činjenice niti se mogu predlagati novi dokazi.

Članak 461.i

U postupku u sporovima male vrijednosti sudac pojedinac će postavljanjem pitanja i na drugi svrsishodan način nastojati da se tijekom pripremnog ročišta iznesu sve odlučne činjenice, da se dopune nepotpuni navodi stranaka o važnim činjenicama, da se označe ili dopune dokazna sredstva koja se odnose na navode stranaka i, uopće, da se daju sva razjašnjenja potrebna za utvrđenje činjeničnog stanja važnog za odluku. U mjeri u kojoj je to potrebno radi ostvarivanja toga cilja, sud će sa strankama razmotriti i pravna pitanja spora.

Članak 461.j

Ako ocijeni da je to potrebno, sud može odgoditi pripremno ročište.
U rješenju o odgodi toga ročišta sud će odmah zakazati novo pripremno ročište.
Pripremno ročište može se odgoditi samo jednom.

Članak 461.k

U postupku u sporovima male vrijednosti, po okončanju pripremnog ročišta, sud će rješenjem zaključiti prethodni postupak.

Ako ocijeni da je to s obzirom na okolnosti slučaja moguće, sud može na pripremnom ročištu zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu.

Članak 461.l

U postupku u sporovima male vrijednosti ročište za glavnu raspravu sud zakazuje u rješenju o zaključenju prethodnog postupka (članak 461.k).

Sud će na ročište pozvati stranke, svjedoke i vještake koje je odlučio pozvati na glavnu raspravu.

Odredbe članka 286. ovoga Zakona na odgovarajući način primjenjuju se i pri zakazivanju ročišta za glavnu raspravu.

Članak 461.m

U postupku u sporovima male vrijednosti sud može naložiti tuženiku izvršenje određene činidbe samo ako je ona dospjela do zaključenja prethodnog postupka.

Članak 465.

Ako tužitelj ne dođe na prvo ročište, a uredno je pozvan, smatrat će se da je povukao tužbu, osim ako se tuženik na tom ročištu ne upusti u raspravljanje.

Ako s kojeg kasnijeg ročišta izostanu obje stranke, sud će odgoditi ročište. Ako i na novo ročište ne dođu obje stranke, smatrat će se da je tužitelj povukao tužbu.

U postupku u sporovima male vrijednosti ne primjenjuju se odredbe ovog zakona o mirovanju postupka.

U pozivu za ročište navest će se, između ostalog, da će se smatrati da je tužitelj povukao tužbu ako ne dođe na prvo ročište, da se u postupku u sporovima male vrijednosti ne primjenjuju odredbe o mirovanju postupka i da u tom postupku stranke trebaju sve činjenice i

dokaze iznijeti do zaključenja prethodnog postupka, te da se odluka može pobijati samo zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

Članak 497.b

U postupku pred trgovačkim sudovima prvostupanjska se odluka u povodu žalbe može ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje najviše jedanput.

Ako drugostupanjski sud nađe da bi prvostupanjsku presudu trebalo ukinuti i nakon što je ona bila već jedanput ukinuta u povodu žalbe i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, drugostupanjski će sud sam provesti postupak uz odgovarajuću primjenu odredaba o postupku pred prvostupanjskim sudom radi otklanjanja nedostataka zbog koji bi prvostupanjsku odluku trebalo ponovno ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka odredbe članka 373.a do 373.c ovoga Zakona primjenjuju se na odgovarajući način.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka revizija iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona je uvijek dopuštena.

Članak 499.

U postupku pred trgovačkim sudovima sud može strankama naložiti da jedna drugoj izravno upućuju pismena preporučeno poštom s povratnicom ili na drugi način koji omogućava nesumnjiv dokaz o obavljenoj predaji. Takvo je upućivanje podnesaka po učincima izjednačeno sa sudskom dostavom pismena.

U postupku pred trgovačkim sudovima neće se primjenjivati odredbe ovog Zakona o mirovanju postupka.

Ako s pripremnog ročišta ili prvog ročišta za glavnu raspravu ili s nekoga kasnijeg ročišta izostanu obje stranke, sud će ročište odgoditi, a ako ni na novo ročište ne dođu obje stranke, smatrat će se da je tužitelj povukao tužbu.

TEKST ODREDBE KOJA PRESTAJE VAŽITI

Obiteljski zakon

**(Narodne novine, br. 116/2003, 17/2004, 136/2004,
107/2007, 57/2011 i 61/2011)**

Članak 226.a

U parničnim postupcima iz ovoga Zakona prvostupanjska se odluka u povodu žalbe može ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje najviše jedanput.

Ako drugostupanjski sud nađe da bi prvostupanjsku presudu trebalo ukinuti i nakon što je ona bila već jedanput ukinuta u povodu žalbe i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, drugostupanjski će sud sam provesti postupak uz odgovarajuću primjenu odredaba o postupku pred prvostupanjskim sudom radi otklanjanja nedostataka zbog koji bi prvostupanjsku odluku trebalo ponovno ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka odredbe članka 373.a do 373.c Zakona o parničnom postupku primjenjuju se na odgovarajući način.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka revizija iz članka 382. stavka 1. Zakona o parničnom postupku je uvijek dopuštena.

TEKST ODREDBE KOJA SE MIJENJA

Ovršni zakon (Narodne novine, broj 112/2012)

Članak 26.

(1) Prvostupanjska sudska odluka kojom se fizičkoj osobi koja ne obavlja registriranu djelatnost nalaže isplata tražbine čija glavnica ne prelazi 1.000,00 kuna, odnosno kojom se fizičkoj osobi koja obavlja registriranu djelatnost u pravnoj stvari u vezi s tom djelatnošću ili pravnoj osobi nalaže isplata tražbine čija glavnica ne prelazi 5.000,00 kuna postaje ovršna u roku od osam dana od dana dostave osobi kojoj je naložena isplata. Žalba protiv takve odluke ne odgađa ovrhu.

(2) Ako se u sudskoj odluci nekoj od osoba iz stavka 1. ovoga članka nalaže samo da naknadi troškove postupka u iznosu koji ne prelazi iznose navedene u toj odredbi, žalba protiv takve odluke o naknadi troškova postupka ne odgađa ovrhu.